

Taxa postala
plattá in num.
No. 30523/1934

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 13-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre:
Havonta 2, negyedévre 6, fél-
évre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjazás szerint. — Az
"UJ KELET" a transilvaniai és
banati zsidóság egyetlen napilapja.
Cikkjeink utánnyomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Redactor responsabil-Felölős szerkesztő: Jámor Ferenc. Administrator delegat si girant responsabil-Felölős igazgató: Schwartz Endre. Proprietar-tulajdonos: Fraternitas S. A. R. de Editura. Registrul publicatiilor periodice No. 43. Dos. 889. 1938. Tribunalul Cluj, Sectia III.
Szombat, julius 15.
1939—5699. Tamuz 28.
XXII. évfolyam, 156. szám.

Kinek kell a háború?

A Presse Nouvelle című párizsi lap a danzig kérdéssel kapcsolatban az alábbi sorokat írja:

„A német birodalom területén ma ez a kérdés a legaktuálisabb: Miért kell háborút viselni Danzigért? Ha a német polgárokhoz titokban ezt a kérdést intézik, még nagyobb titokban a következő feleletet adják: Mi szükség van a háborúra? Hiszen tudomásunk szerint Hitler kancellár tíz éves időtartamra megnevelési szerződést kötött Lengyelországgal. A nemzeti szocializmus hadi készletét megkezesítette köztünk. Nekünk nem Danzigért és nem a korridorért fáj a fejük, hanem azokért a terhekért, amik a fegyverkezés folytán bennünket nyomnak. Kísérlelje meg valaki a német polgárok megszavaztatását. Ki fog akkor tűnni, hogy tíz német ember közül kilenc feltehetően tiltakozni fog minden háborus kaland ellen. Tíz ember közül kilenc azt fogja mondani, hogy Danzig és a korridor nem lehet a német birodalom komoly élettere, nem lehet ok arra, hogy milliók és milliók megint fűbe harapjanak.“

Új uton a magyarországi zsidóság

A magyarországi zsidóság, amelyet nem minden ok nélkül neveztek a zsidóság fája leszáradt ágának, nem tartott fenn ugyszólván semmi kapcsolatot sem a világ zsidóságával. Magyarország volt talán az egyetlen európai ország, ahol a nagy karitatív zsidó világszervezetek, mint amilyen például a Joint, nem dolgoztak. Természetesen kizárólag a hivatalos magyarországi zsidóságon mulott ez, amely úgy a háboru előtt, mint a háboru után is elzárkózott egy ilyen együttműködéstől, amely magatartás sajnos nem tudta megakadályozni a magyarországi zsidóság nagy katasztrófáját.

A második magyarországi zsidótörvény felrúta a hivatalos zsidóság vezetőit is, akik új utra léptek és most már keresik az illő kapcsolatot a világ zsidóságával.

Ennek az új utnak első jele az alábbi hírlapi nyilatkozat, amelyet külföldi utjáról hazatérve Stern Samu, a budapesti hitközség elnöke adott:

— Utunknak az volt első célja, hogy felvegyük a személyes kapcsolatokat azokkal a nagy nyugateurópai zsidó szervezetekkel, amelyek irántunk már eddig is nagy szeretettel érdeklődtek. Meghatva mondom, hogy Párizsban és Londonban a nagy zsidó világszervezetek vezetői példátlan szeretettel, előzékenységgel és barátsággal fogadtak bennünket. S ez a magatartás természetesen azt eredményezte, hogy tárgyalásaink megelégedéssel jártak.

Sikörült tetemes anyagi segítséget szerezni a magyar zsidóság részére. Természetesen azzal a feltétellel, hogy a magyar zsidók önmaguk is megteszik a kötelességüket szenvedő testvéreik iránt, — vagyis a külföld csak annyival lesz hajlandó hozzájárulni a magyar segítő akcióhoz, amennyit a magyar zsidóság áldoz saját erejéből erre a célra. Ez a segítőakció természetesen függővé van téve a magyar kormány hozzájárulásától is.

Azok közül a nagy szervezetek közül, melyek rendelkezésünkre fognak állni, mely hálával említem meg itt a Joint, Hicem, az Ica és az Ort nevét és ugyancsak őszinte hálával emlékezem meg arról az előző fogadtatásról, amelyben többek között Párizsban báró Rothschild Robert, Sylvian Haiff, dr. Makrice Tropper, dr. Louis és Eduard Oungre, Londonban pedig Lord Reading, lord Rothschild, Neville Laski, Sieff Israel és neje bennünket részesíteni szívesek voltak.

Mind Ezek után azt hiszem, hogy a közeljövőben a Párizsban és Londonban megalkuló bizottságok külön iródat fognak nyitni a magyar segítőakció céljára.

Anglia augusztusban hadi-készültségbe helyezi tengeri és légi flottáját

Egymillió ember mozgósítása a szigetországban

Párizs, július 14. (Rador.) A péntek reggeli francia lapok Chamberlain tegnapi nyilatkozatával foglalkoznak, amelyben az augusztusi és szeptemberi angol hadgyakorlatok fontosságáról szólt.

A Le Jour — Echo de Paris londoni tudósítója közli: „Itteni értesülések szerint a brit kabinet elhatározta, hogy már augusztusban hadifelhőkészítésbe helyezi a légi és tengeri haderőket. Így, a nehezeknek és veszélyesebbnek ígérkező őszi hónapok nem fognak meglepetést hozni Nagy-Britannia számára. Az a tény, hogy az anyaország flottája augusztustól fogva mozgósítva lesz, a legjobb válasz azoknak, akik új München jeleznek vagy kétségbevonják Anglia azon elhatározását, hogy szembeszáll minden erőszakos rajtaütéssel Európában. Vannak olyan figyelmeztetések, amelyek sokkal erőteljesebbek, mint a legerélyesebb válaszok. Ilyen a mai párizsi katonai parádé és a francia, valamint angol haderők barátkozása.

Ugyancsak Londonból jelenti a l'Ordre: Szombaton 300.000 angol ujonge vonul be csapattesteikhez. A tartalékosokat is beszámítva, majdnem egymillió katonára mozgósítást jelenti ez. Ezen előkészületek, gyakorlatozások és az éberség okai senki figyelmét nem kerülik el. Amikor az angol légihaderők egységei az angol partoktól kiindulva átrepülnek a Balti-tenger felett és leszállanak a lengyel repülőtereken, a német kormány nem lehet több kétsége az angol parlamentben felelős miniszterek által adott biztosítékok és tett nyilatkozatok értéke felől.

Légielhárító csoda-ágyuról ír az angol sajtó

London, július 14. (Rador.) A Star című lap szenzációtöltő cikkben, bizonyos részleteket hoz nyilvánosságra egy új angol légielhárító ágyuról, amely négy 75.5 milliméteres kaliberű csóvel van ellátva. Az ágyut villamos uton állítják be és az önműködően követi célját. A négy csó percenként 50-szer 28 kilogram súlyu lövedéket tud kilőni 10.000 m. magasságra. A lövedékek felrobbanásuk után 50 méter körzetben mindent elpusztítanak.

Kelet-Európába is ellátogatnak az angol repülőrajok

London, július 14. (Rador.) A Daily Telegraph szerint Anglia katonai repülőrajokat akar küldeni a keleteurópai államokba. A gépek valószínűleg Franciaországon és a Földközi tengeren át fognak Egyiptomba és Törökországba ellátogatni.

Róma, július 14. A Messagero az angol repülőgépek Franciaország fölötti útját kommentálva, azt írja, hogy ez az út ugyan olyan hatást váltott ki az olaszokból, mint a szanckiók idején az angol flotta fenye-

— Ezek után — fejezte be rendkívüli jelentőségű nyilatkozatát Stern elnök — az az üzenetem a magyar zsidóság számára, hogy e súlyos és nehéz napokban ne veszítsük el idegeinket, mindenki mutasson példát nyugodalomban, türelemben és áldozatkészség-

ben. Ha egymáson segítünk, rajtunk is fog-nak segíteni. Bizalmat és türelmet kérek, bármilyen súlyos csapások értek is bennünket, mert Isten velünk lesz és meg fog segíteni.

A déli államoknak is kivitelei kölesüt nyújt Anglia

London, július 14. A Financial Times értesülése szerint az angol kormány újabb felemeli kivitelei hitelkeretét, délkeleteurópai államoknak nyújtandó támogatás céljából. Allitóltag Bulgária és Jugoszlávia még nem szerepel az előirányzott keretben.

Cáfolják Anglia kínai nagykövetének lemondását

London, július 14. Az angol fővárosban cáfolják azt a hírt, hogy Sir Archibald Keer, Anglia kínai nagykövete lemondott volna.

Svájc formális tiltakozást nyújtott be a déli svájci polgárok kiutasításá miatt

Bern, július 14. A svájci szövetségi tanács pénteki ülésén meghallgatta Motta elnök beszámolóját az olasz kormányak Dél-Tirolban eszközölt intézkedéseiről. A svájci kormány formális tiltakozást jelentett be Romában, a svájci polgároknak Dél-Tirolból való kiutasítása ellen.

Az angol király jóváhagyta a hadfelszerelési miniszter kinevezését

London, július 14. Hivatalos jelentés közli, hogy az angol király jóváhagyta Leslie Burgin-nek hadfelszerelési miniszterré történt kinevezését.

Bombamerénylet a csingtaui angol konzulátus ellen

Tokió, július 14. A Stefani jelenti: Péntek reggel bombamerényletet követtek el a csingtaui angol konzulátus ellen. A bombamerényletnek nincsenek áldozatai.

Mussolini viszonzni fogja Franco látogatását

Róma, július 14. Franco szeptemberre tervezett római látogatás kapcsán jóinformatív körök tudni vélik, hogy a spanyol államfő Romából Berlinbe látogat Hitlerhez. Mussolini hír szerint kijelentette, hogy hajlandó viszonzni Franco látogatását Spanyolországban.

Roosevelt nyilatkozni fog a semlegességi kérdésről

Washington, július 14. (Rador.) Amerikai politikai körökben azt hiszik, hogy Roosevelt elnök nem fog üzenetet küldeni a szenátushoz a semlegességi törvény revízióját kérve. Ugy véljük, hogy az elnök csupán nyilvános nyilatkozatot fog tenni, amelyben magyarázatokkal szolgál majd a kormány álláspontjáról a semlegességi kérdésben és csak annak szükségességét fogja hangoztatni, hogy a törvény módosítható az ellenségeskedések kitörése előtt.

A kongresszusi választások előtt

Írta: REITER KÁROLY

az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke

Vannak szavak és mondatok, amelyek a gyakori és sokszori időszertlen használatban elkoptak és banális frázisoknak tűnnek. Ilyen megállapítás, hogy a zsidóság napjainkban a történelem folyamán még soha nem megélt tragikus sors sulya alatt tehetetlenül vergődik. Akármennyire is megszokták a füleink hallani és szemünk olvasni ezeket a talán sokszor időszerűtlenül használt súlyos szavakat, érezzük, hogy ma az igazságnak és a helyzetnek százszázalékosan megfelelnek.

Ennek dacára megdöbbenéssel kell megállapítani, hogy azokban az országokban, vagy egyes országokban azon helyein, ahol a sors korbácsa nem hasít véres huscafatókat a zsidóság testéből, a zsidókérdés még nem találtatott méltónak arra, hogy „jobb házakban” helyet foglaljon. Még mindig nem szalonképes. Herzl ideje óta semmi sem változott: „Tudvalevőleg a zsidókérdésről nem beszélnek szívesen” — írja egyik munkájában. „Még mindig azt hiszik, hogy hallgatással agyonüthetik.” Van valami ijesztő ezekben az egyéb ként okos embereknek ilyen konok elvakultságában. Olyan ez, mintha valaki valahol, ahol tilos a dohányzás, az égő pipát a zsebébe dugná. Lyukat éget a kabátjába és a vége az, hogy mégis csak „rajtakapják”. De csak akkor, ha már rajtakapták ha fülöncsipkét öket, akkor hiszik el. Egy perccel sem hamarabb.“

Ezeknek a rétegeknek érdeklődése a zsidó sors iránt csak annyiból áll, hogy egy-egy újságikk olvasása közben ijedten gondolnak arra a lehetőségre, hogy öket személyükben is utóértheti ez a kegyetlen lelki és testi megaláztatás.

A közösség sorsa iránt nincsen érzékük. Nincsen fogalmuk arról, hogy a sors a sötétségből nyulik ki és nem tudják azt, hogy a sors az történelem. Itt Erdélyben is még száz és ezerszámra élnek emberek, akik nem tudják elképzelni, hogy ök is részesülhetnek cselekvőleg saját népük történelmének. Az ő történelmüket jelennek hívják és jövőjüket végrendeletnek, vagy életbiztosításnak.

Ebben az évben Erdélyben 15.000 ember nyilatkozta ki a sékel megváltása útján, hogy ök a zsidóság közös sorsának aktív részesei akarnak lenni. Hogy csak tizenötezer ember és nem több, ez nem mulott máson, mint a megfelelő szervezés hiányán, mert meggyőződés szerint ösztönösen legalább 40.000 felnőtt férfi és nő vállalta a cionizmus célkitűzéseit. Az ösztönös hozzáértő megelégedő felvilágosító propaganda után fel fogja váltani a tudatos és harcos nemzeti tábor.

A sékel és az általa vallott nemzeti akarat az dokumentálja, hogy a zsidó tömegek új nemzeti életet akarnak elkezdni, mert tudják, hogy az a nemzeti élet, amelyet csak az emlékezés ereje tart össze és nem a termelés és alkotás processzusa, beteg. Ez a betegállapot részbeni előidézője az antiszemitizmusnak. A cionizmus — mint minden változás a földön — a termelés válságából született meg és nem gyűlölködő nacionalizmust és faji elzárkózást hirdet, hanem a zsidó nép elsődleges termelési kereteit akarja megteremteni.

Ehhez szüksége van a zsidó népnek saját ősi országára, ahol már eddig is egy félmillió ember bebizonyította, hogy nemzeti újjászületés gondolata politikai szem-

B SPORT

és a Cement nap az Északi okosságért

(Cluj) 3:1 (2:1, 1:1, 1:1)

Uj Kelet tud.) Az küzdelem során csilnéző előtt játszották CFR—Cement (Torda). A játékot 120 percen Cement csapata nyerárnyban. Így a vasárészen a szatmári Barmérközésen győztes lesz. Mint ismeretes, résztvevője bejut s

MPRIMAT

és Lapkiadó R. T. Baron L. Pop 10. 18-60.

A Fratelli Branca milánói cég tapasztalata
kezeskedik a

Vermouth Branca
versenytárs nélküli minőségéről.

pontból nem reakció és az önszűkítés tekintetében nem a jótékony lélekromboló eszközeit választotta.

Egyelőre ez a tizenöt ezer ember Erdélyben, azaz családjaikkal együtt kb. 60-70 ezer személy, képezik azt a tábort, amely magának vallja az országépítést, mint a zsidóság jövőjének boldog és szabad útját.

A nehézségek, amelyek utunkba tornyosulnak, megacélozzák erőnket és mi gatlut cionisták, éppen úgy, mint a jövendő élgárdája igyekszik megfelelni a nehéz idők súlyos követelményeinek.

Az alábbiakban a felelős cionista vezetőkhez szeretnék néhány komoly szót szólani a kongresszusi választások küszöbén.

Néhány nap múlva Erdélyi cionista tábor a urnák elé vonul, hogy megválassza képviselőit a 21-ik genfi cionista világkongresszusra.

Hat jóakaratu, lelkes, meggyőződéstől vezérelt frakció nevében és érdekében ezekben a napokban bejárják az országot a párton kívüli vezetők és felszólítják a sékelfizetőket, hogy az ő listájukra adják le szavazatukat. Vannak, akik azt mondják, hogy ez a nyugalmas hét az erdélyi cionizmusba lendületet és életet visz bele és ezért örömmel üdvözlök az erdélyi cionizmusban eddig pártatlanul álló pártkülönbségek között: a hat lista küzdelmét. En szeretném hinni, hogy az így is van, bár szívem mélyén szívesebben láttam volna, ha a frakciók delegátusai általános cionista felvilágosító munka és szervezeti propaganda érdekében járnak a falvakat és városokat.

De ha már meg kell tartani ezeket a választásokat, miután a Cionista Világszervezet ma fennálló rendszere és szabályzata szerint másképpen nem lehet, apellálók minden cionista vezető és propagandista lelkiismeretéhez, hogy tevékenységük valóban konstruktív legyen, amelyből az erdélyi cionizmus ténylegesen új lendületet nyerjen.

Minden lelkiismeretes és a cionista gondolat felsőbbességétől áthatott cionista vezető szem előtt kell, hogy tartsa ezt a követelményt. Az eszmei küzdelmeknek szigoruan meg kell maradnia tisztá elvi sikon. Az a propagandista, aki a többi cionista pártok ellen megvetést és gyűlöletet szít, az rombolómunkát végez, akik a tömegek ösztönösen vissza fogják utasítani.

Arról a felelős helyről, ahol az erdélyi cionizmus állított ezekben a korszakalkotó nehéz napokban, arra kérem minden barátomat és a cionista munka minden harcosát, hogy a kongresszusi választások ideje alatt célnkhoz és nehéz körülményeinkhez méltóan képviseljük a cionista mozgalmat, ne éljenek vissza a választások által nyújtott olesó lehetőségekkel, „nehogy vádoltak legyenek a történelem ítélőszéke előtt, hogy elérkeztek a nagy idők és törpe generációval találták szemben magukat.“

A gyapotfonal behozatalának új rendje. A nemzetgazdasági minisztérium 154.781. számú rendeletével közölte a vámhivatalokkal, hogy a vámtarifa 508-515. tétele alatt említett gyapotfonal behozatala a jövőben nem feltételezett attól, hogy az importőr a behozandó áru finomságának megfelelő fonalat vásárolt előzetesen a belföldi fonódaktól. Tehát figyelmen kívül marad a behozatali engedélyen említett fonalfinomság. Az eddig kiadott K-behozatali engedély alapján történő kompenzációs áruimportnál azonban továbbra is vizsgálni tartoznak a finomságot és csak az engedélyben kitett finomságú áru válomható el. A rendelkezés már érvényben van.

Püspöklődő
gyógyfürdő és üdülőhely
ORADEA mellett.

ort. kóser vendéglő
ujjonnan berendezve megnyílt. Penzió rendszerű étkezés bevezetve.
Istentisztelet tórával.
Vezető: ROTH JÓNAS kóser vendéglős.

A Zsidó Távíratí Iroda Jelenti:

Magyarország

A KÁRPÁTALJAI ZSIDÓK SORSA. Kárpátalján a zsidók százával kapják a kiutasítási végzéseket, ezeket pedig minden ok nélkül hontalanná tesznek. Kassán háromszáz zsidót tartóztattak le azon a címen, hogy „illegálisan vándoroltak be“. A helyzet az, hogy a letartóztatottak a Csehszlovák köztársaság megalakulása után telepedtek le a városban és évek óta élnek ott. A hatóságok arra akarják kényszeríteni őket, hogy hagyják el az országot.

A magyarországi zsidótörvény Kárpátalján is életbe lépett már.

Az Esti Újság statisztikai adatait közül a kárpátaljai zsidókról. Eszerint az új magyar tartományban a zsidó lakosság számaránya az összlakossághoz viszonyítva 7.7 százalék, míg a háboru előtt 5.1 százalék volt. Munkácson 13.022 zsidó él, vagyis a lakosság 47.8 százaléka. Ungváron a zsidók a lakosság 37.1 százalékát, Beregszászban 32.3, Kassán 19.7, Losoncban 16.8, Érsekújváron 12.6, Komáromban 10.4 és Léván 12.4 százalék a zsidók arányszáma.

AZ ÁLLAMI SORSJEGYARUSÍTÁSBÓL KIZÁRTÁK A ZSIDÓKAT. A budapesti pénzügyi központ megvonta a zsidóktól az állami sorsjegyarusítási engedélyt azzal az indoklással, hogy minden hat hónapban újból megállapítják, hogy kinek osztják ki az árusítási engedélyeket. Míg a második zsidótörvény 4-5 éves túrelmi időt irányoz elő az állami koncessziók megvonására, ez az intézkedés, amely az állami sorsjátékok zsidó árusítóiit éri, váratlanul jött. A zsidó sorsjegyarusítók, akik évente négy millió pengő hasznot hoztak az államnak és több, mint negyven éven át szervezték és népszerűsítették az állami sorsjátékot, nem kapnak semmilyen kártérítést.

A MAGYARORSZÁGI PRO PALESTINA SZÖVETSÉG ÉVI KÖZGYŰLÉSE. Rendkívül nagy érdeklődés jegyében zajlott le a napokban a magyarországi Pro Palestina szövetség évi közgyűlése. A megnyitót beszédet dr. Donáth Gyula egyetemi tanár tartotta. Dr. Patai József, a szövetség Palesztinában tartózkodó elnöke üdvözlőt el. Káhn Nisszon tolmácsolta. Referátumokat tartottak: dr. Miklós Gyula, a magyar cionista szövetség elnöke és Marton Ede, a Keren Kajemet igazgatója. A közgyűlés dr. Körössi Kornél egyetemi tanárt választotta meg a Pro Palestina szövetség elnökévé.

Cseh protektorátus

UJABB ANTISZEMITA INTÉZKEDÉSEK A CSEH PROTEKTORÁTUS TERÜLETÉN. A cseh iskolák utasítást kaptak arra, hogy nem cseh anyanyelvű iskolákból vegyenek át zsidó növendékeket. Utasították továbbá az iskolákat, hogy négy százaléknál magasabb számarányban nem vehetnek fel zsidó tanulókat.

Azok a zsidó ügyvédek és orvosok, akiket megvontak a működési engedélyt és azok a zsidó kereskedők, akiknek hatóságilag bezárták üzleteiket, az év végéig nem bocsáthatják el alkalmazottaikat. A zsidó ékszerészek kötelesek nyitva tartani üzleteiket és nem szabad redukálniok alkalmazottaik fizetését, annak ellenére, hogy aranyat és ezüstöt nem szabad eladniok.

A „Lidove Novini“ című lap közlése szerint a protektorátus területén ezidőszent összesen 14.419 menekült tartózkodik, akik a szudetavidékről, Szlovákiából, Kárpátaljaból és Németországból származnak.

ZSIDÓ SZERVEZETEK FELOSZLATÁSA A SZUDETAVIDÉKEN ÉS MORVAORSZÁGBAN. Több, mint husz zsidó szervezet, köztük cionista helyi csoportokat, szentegyleteket és jótékony négyleteket hatóságilag feloszlattak a szudetavidéken és Morvaországban.

Szlovákia

TIZENÖTÉZER ZSIDÓ HAGYTA EL MÁRCIUS ÓTA SZLOVÁKIÁT. Az elmúlt héten két menekült hajó indult el a Dunán Pozsonyból, amelynek ezer zsidó utasa volt. Legnagyobb részük menekült, a többiek hontalanná vált szlovák zsidók. Ez év március elseje óta 15 ezer zsidó hagyta el Szlovákiát.

Németország

A NÉMET RÁDIÓ-LEADÓ SAJNALJA, HOGY A „RIM“ HAJÓ MENEKÜLTJEI MEGMENEKÜLTEK. Az aranyelvű német rádióadó július 7-iki műsorában a következő híreket mondta be: „Egy hajón, amely panamai zászló alatt jár és amelyen 814 zsidó tartózkodott, tűz ütött ki. Sajnos, e bolyongó zsidókat a segítségükre siető hajók megmentették a megérdemelt haláltól.“

Egy másik hír, amit ugyancsak arab nyelven adott le a rádió, a következő szöveget tartalmazta: „Az egyiptomi rendőrség bombát talált a kairói zsinagóga bejáratánál. Sajnálatos módon eltávolították a bombát, mielőtt az felrobbanhatott volna.“

AZ ANGOL KORMÁNY HAJLANDÓ KÖZREMŰKÖDNI A NÉMETORSZÁGI ZSIDÓ-KIVÁNDORLÁS ELŐMOZDÍTÁSÁBAN. Egy angol képviselő, hivatkozással a legutóbbi németországi zsidórendeletre, megkérdezte az angol kormányt, nem áll-e szándékában felajánlani közreműködését a németországi zsidók fokozatos és rendezett kivándorlásának előkészítésére.

Butler külügyi államtitkár válaszában kijelentette, hogy a németországi zsidók rendezett kivándorlásának előmozdítása a londoni államközi menekültügyi bizottság célja. Miután az angol kormány tagja ennek a bizottságnak, ebben a minőségben kifejezésre juttatta azon készségét, hogy minden olyan intézkedésben közreműködjön, amely ezt a célt szolgálja.

Franciaország

MILYEN UTASÍTÁSOKAT KAPNAK A FRANCIAORSZÁGI ANTISZEMITÁK A NACHTÖL. A L'Humanité című lap dokumentumot közöl, amely Pallopois párizsi antizemita városi tanácsos köréből származik és amelynek szerzője egy közismert antiszemita publicista, aki Cel álnév alatt szokott

írni. Cel azt javasolta, hogy Franciaországban antiszemita propaganda központot létesítsenek és annak élére „Führert“ állítsanak, akinek köteles engedelmesséni minden antiszemita. Az antiszemita propagandistáknak nem szabad fasiszta, vagy hitlerista külsőben megjelenni, hanem a francia nyárpolgár, vagy ha a körülmények egy kívánják, egy zsidó alakját kell magára öltse. Ma már nem elég, ha azt kiáltják: „Le a zsidókkal!“ Így nem lehet kizsigitani őket. Inkább ezt a jelszót kell használni: „Eljének a zsidók! Le a franciákkal!“ Ilyen plakátokat kell kiragasztani a falakra, ez meg fogja hozni a kellő hatást. A propagandának írja Cel — alkalmazkodnia kell a francia szellemhez. A L'Humanité felveti a kérdést, ki a mozgató ereje ennek az aknamunkának, ki fizeti a rőpiratokat, újságokat és agitatórokat, akik ilyen buzgalommal dolgoznak?

Lengyelország

A LENGYELORSZÁGI CIONISTÁK 123 DELEGÁTUST KÜLDENEK A CIONISTA KONGRESSZUSRA. A lengyelországi központi sékelfizettség közli, hogy a kongresszusi Lengyelországban ebben az évben 205 ezer sékelt adtak el, vagyis 25 ezerrel többet, mint a 20. cionista kongresszus alkalmával. A kongresszusi Lengyelországból 70 delegátus indul a genfi 21. cionista kongresszusra. A 21. cionista kongresszuson a kongresszusi Lengyelországnak 61 delegátusa volt. A kongresszusi választások július 23-án lesznek itt. Kelet-Galiciában több, mint száz ezer sékelt adtak el, ebből az országrészéből 35 delegátus indul a kongresszusra. Nyugat-Galicia 18 delegátust választ.

Jelentkezett a halott, akit saját költségén temettek el

Párizs, július 14. Kinos helyzetbe került egy fatális tévedés miatt Gray városka vezetősége.

Egy héttel ezelőtt férjihaltestet fogtak ki a Saone folyóból. A holttest ruhájának zsebeiben semmiféle iratot nem találtak és így a holttest személyazonosságát sem tudták napokon át megállapítani, ughogy már ismeretlen halottnak akarták eltemetni. Végül a rendőrbiztosnak eszébe jutott, hogy néhány nappal a holttest megtalálása előtt a rendőrségen bejelentették Carnetti nevű olasz munkás eltűnését. A rendőrbiztos arra a feltevésre jutott, hogy a folyó halottja nyilván azonos az eltűnt Carnettivel.

Beidéztek a rendőrségre Carnetti barátait és ismerősait, akik kivétel nélkül felismerték a halottnak az eltűnt munkást.

A holttest valóban sok hasonlóságot mutatott az eltűnttel. Carnetti ugyanolyan bajszot viselt, mint az az ember, akinek holttestét a folyóból kifogták és többen felismerték sőtették ruháját és cipőjét is. A rendőrség tehát hivatalosan agnoszkálta a holttestet és elrendelték a holttest eltemetését.

Az eltűnt Carnetti lakását is felnyitották és ott megállapították, hogy az olasz munkás nem volt szegény ember. Szekrényében kétezer frank készpénzt találtak, ezenkívül pedig több jó állapotban lévő ruhája, fehérneműje és értéktárgya volt.

Váratlan fordulat

Az eltűnt Carnetti egyébként magánosan élt és a hatóságok felhívására senki sem jelentkezett, hogy mint a halottnak vélt ember rokona rendelkezék a pénz és értéktárgyak felett. Gray város vezetősége erre saját hatáskörében intézkedett az olasz munkás hivatékának sorsáról. A lakásban talált kétezer frankot az olasz munkás eltemetésére fordították, Carnetti ruháit és értéktárgyait pedig szétosztották a halott barátai között, akik nagy részvét mellett kísérték utolsó útjára tragikus sorsu barátjukat.

A temetés napján azonban váratlan fordulat történt. A polgármesteri hivatalba beállított egy férfi, akiben az előjáró elhívte ismerte fel Carnetti, a néhány órával ezelőtt eltemetett olaszt.

Carnetti nevetve mondotta a megrémült előjárónak: — Ne ijedjen meg tőlem, nem vagyok kísértet... Carnetti ekkor már tudta: saját temetéséről. Elmondotta, hogy egy héttel ezelőtt sürgős munka elvégzésére az egyik szomszéd városba hívták és arra sem volt ideje, hogy barátait értesítse elutazásáról.

A temetés napján az egyik helyi lapban olvasta saját halálhíreit és azt is, hogy el is temetik.

Nyomban hazasieltt Gray városába, hogy tisztázza a tévedést.

A „feltámadt“ Carnetti azonban csakha-

mar kinos meglepetés érte. Kiderült, hogy pénzét és egész ruhátárát áldozatul követelte a fatális tévedés.

Amikor megtudta, hogy kétezer franknyi megtakarított pénzét saját temetésére fordították, bejelentette, hogy igényt tart a pénzösszeg hiánytalan visszafizetésére, de követeli elajándékozott ruháit és értéktárgyainak visszaszolgáltatását is.

Vissza az örökséggel!

A gyászoló barátok körében természetesen nagy meglepetést keltett az olasz közműves „feltámadása“. Többen nyomban visszaszolgáltatták az örökségképpen kapott ruhákat a halottnak vélt barátának, akadtak azonban olyanok is, akik vnaokodtak a ruhákat és értékeket visszaadni.

Ezek azzal érveltek, hogy az előjáró és a rendőrbiztos ajándékozták meg őket a halott barát hagyatékaival. Carnettinek tehát ezen a hivatalos személyeken kell követelnie ingóságait.

A kis francia város vezetői igyekeznek elsimítani a szokatlan botrányt, nehogy nevetésgesz helyzetbe kerüljenek az elisített örökségkiosztás miatt.

Az előjáró és a rendőrbiztos a hivatalos ut megkerülésével máris visszafizették saját pénzükből Carnettinek a temetésre fordított kétezer frankot, miután a folyóból kifogott ismeretlen halottat ingyen kellett volna eltemetniük.

Válószínű, hogy a ruhák és értéktárgyak elajándékozásából származó kárt is megtérítik Carnettinek, nehogy az olasz munkás bíróság elé vigye az ügyet.

Felhívás a tordai sékelfizetőkhöz

Felhívjuk a tordai sékelfizetők figyelmét, hogy a választások 1939 július 16-án lesznek megtartva, a Zsidó Klub helységében reggel 10 órától 1 óráig. A választás közvetlen és titkos. Minden választó köteles a választási helységben személyesen megjelenni és a választó bizottság kivánságára személyazonosságát és szavazati jogát igazolni. A szavazati jogot az 5699. évi névre kiállított sékel igazolja.

FISCH ZOLTÁN

a választási bizottság elnöke

„BRATCA“ Jud. Bihar
klimatikus nyaralóhely. Izletes ételek, hizókura diétásoknak is. Teljes ellátás.

szigoru orth.
ארטה. כשר
Steinmetz Zsiamondnénál

Cluj, július
egyszer a nagy
sors közös ut
Európa új nép
ténétét. A regé
ezeket az adato
Három levél
a távolkeleti S
városából hozta
pure-ban adták
pesten. Egy cs
veleket Kolozs
Béla vállalat
ból, a leány In
szül Shanghai
lozsváron futó
összetartja a
tizezer kilomét
történelem for
Két elégedet
Az apa ezt ír
csendes s az é
ány szakácskö
szeretné megis
Egy mondat
Sanghajban se
A történetet
huzódott meg,
ja el:

Egy b
vándor

Barát Déne
még főnévi gy
A gazdasági vá
előre vetette a
hafőzotta, ha
összeköttetéséi
időjéig egyelőre
ül ment ki S
alatt sikerült a
dőlőből származ
Kínában akkor
szerény-egede
ss indítottak h
sz a kínai l
amely szerint
tett gyógyszer
vós harc után
az eredményt s
a sanghaji fru
szeti szakán ta
Kilenc év a
annyira meg
is kivihette m
fia 1932-ben u

Barát István
tal diák színes
Port-Said kik
mát s a féle
nek kapujában
dultak volna.
szőr Kelet sző
val. Koldusok
ikba borkuló
idegenek felé
megemlíti, ho
szébb barna n

Hongkong
hajó s a hat
ként dobálják
Órákon át tar
bevergődik a
ahol Barát D
készültek.

Néhány évig
Barát Dénesn
cia egyetemen
télynek örven
temre és már
zik abban a
házát találtak
vállalkozást is
Egy névjeg

Budapest — Singapur — Sanghái

Emberek a történelem sodrában...

Egy család különös regénye, amelynek tagjait világgá szórta a japán-kínai háború és a — zsidótörvény

Csuj, július 14. Valaki majd megírja egyszer a nagy regényt. Ezernyi egyéni sors közös útját a történelem sodrában, Európa új népvándorlásának drámai történetét. A regényhez felhasználhatja majd ezeket az adatokat.

Három levél fekszik előttem. Egyiket a távolkeleti Söulból, Korea egyik nagyvárosából hozta a posta, a másikat Singapur-ban adották fel, a harmadikat Budapest. Egy család három tagja írta a leveleket Kolozsváron élő rokonuknak, Löb Béla vállalati igazgatónak. Az apa Koreából, a leány Indiából s a fiú, aki most később Indiából — még Budapestre. Kolozsváron fut össze a három szál, ami még összetartja a családot, melynek tagjai tízezer kilométerekre sodorta egymástól a történelem forgószéle.

Két elégedett s egy reménykedő levél. Az apa ezt írja: „Koreában most minden csendes s az élet elég nyugodt...“ A leány szakácskönyvet kér, mert angol férje szeretné megismerni az otthoni ételeket. Egy mondat a fiú leveléből: „Istenem, Sanghájban sem lesz nehezebb!...“

A történetet, ami a három levél mögött húzódott meg, a kolozsvári rokon így mondja el:

Egy budapesti gyógyszerész kivándorol Kínába

Barát Dénes a háborúutáni években még ifjú gyógyszerész volt Budapesten. A gazdasági válság azonban már 1923-ban előre vetette árnyékát és Barát Dénes elhatározta, hogy kihasználva távolkeleti összeköttetéseit, kivándorol Kínába. Csak a leányát egyelőre Budapesten hagyta s egyedül ment ki Sanghájba, ahol néhány év alatt sikerült is felvergődnie. Abból az időből származó leveleiben leírja, hogy Kínában akkoriban bárki kaphatott gyógy szeranyagot s ő és egy francia társaság indítottak harcot annak az érdekében, hogy a kínai kormány hozzon törvényt, amely szerint gyógyszerért csak képesített gyógyszerész tarthat fenn. Kétévi szíves harc után sikerült is kiverekedni az az eredményt s érdemeinek elismeréseként a sanghaji francia egyetem gyógyszerészeti szakán tanári állást kapott.

Kilenc év alatt végül sikerült helyzetét annyira megszilárdítania, hogy családját is kivihette magához. Felesége, leánya és fia 1932-ben utána utaztak Kínába.

Vihar a sárga tengeren

Barát István, az akkor érettségizett fiatal diák színes levélben írta le az utat. Port-Said kikötőjének szédületes forgalmát s a félelmetes idegen világot, amelynek kapujában legszívesebben visszafordult volna. Bombayban találkozik először Kelet szörnyű betegségével: a leprával. Koldusokat lát, akik zsákszerű ruhákba burkolózva, perselyt nyújtanak az idegenek felé s egy bátorlalan mondat megemlíti, hogy Kolombóban látta a legszebb barna nőket.

Hongkong közelében viharba kerül a hajó s a hatalmas acélalkotmányt labdaként dobálják az emeletnyi hullámok. Órákon át tart a szörnyű vihar, míg végül bevergődik a hajó Sangháj kikötőjébe, ahol Barát Dénes már aggódva várta érkezésüket.

Ejszakai menekülés Sanghájból

Néhány évig itt újra együtt él a család. Barát Dénesnek komoly állása van a francia egyetemen és nagy tudományos tekintélynek örvend, fia beiratkozik az egyetemre és már a kínai nyelvvél is foglalkozik abban a hitben, hogy Sanghájban új hazát találtak. Később édesapjával közös vállalkozást is alapítanak...

Egy névjegy hull az asztalra a három

levél mellé: „Stephen E. Barat, certifié droggist, D. Barat Laboratoires 20 Seymour Road, Shanghai.“

Ekkor avatkozik be először a történelem.

Egy éjszaka repülőgépek jelentek meg Sangháj felett és bombák zápora hullott a városra. Almából veri fel a fiatal Barátot és édesanyját a japán repülőátadás s néhány perc múlva már a rendőrség is jelentkezik: menekülni, gyorsan, gyorsan!... Félóra múlva indul a kikötőből az első menekültszállító hajó Hongkong felé...

Gyorsan, kapkodva csomagolnak. Csak a legszükebbeket s néhány perc múlva már rohan velük az angol páncélgépkocsi a bombáktól szántott városon át a kikötő felé.

Csak ketten vannak. A leány egy nyaralótelepen volt éppen, amelyet már blokád alá vett a japán hadsereg, az apa vidéki üzleti uton járta valahol az országot.

Mint a rémregényben

Ugy halmozódnak a bonyodalmak, mint füzetes rémregényben.

Az éjszakai zürzavarban a fiatal Barát István nem került fel a menekülőket szállító hajóra s csak édesanyja volt a fedélzeten, amikor a hajó kifutott a kikötőből. Ki tudja, hol találkoznak ismét, ha a véletlen ez egyszer nem könyörület. A tengeren tájfun dühöng s a hajónak a japán hadihajók és repülőgépek tüzövének át ismét vissza kellett térnie a kikötőbe.

A lemaradt Barát István ekkor már motorcsónakkal keresi a hajót és sikerült is rátalálnia. Viharban, bombazáporban kötélen kapaszkodik fel a sötét fedélzetre s félig ájultan hull a matrózok karjába.

Hongkongból aztán veszélytelenül vissza jutnak Budapestre, de Kínában maradt hozzátartozóikról hosszú hónapokig nem jön semmi hír.

Esküvő Indiában

Itt következik a regény egyetlen derűs színtelje.

Félévvel azután, hogy a menekültek hazakerkeznek Budapestre levél érkezik Bombayból. A leány írja s arról számol be

Átszervezték a semmitőszéket

Uj szekcióval bővült a semmitőszék

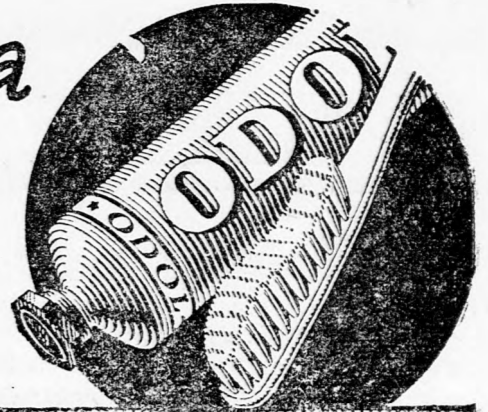
Bucuresti, július 14. A Hivatalos Lap tegnapi számában törvényjavaslat jelent meg a semmitőszék átszervezéséről. Victor Iamandi igazságügyminiszter indokolással látta el a törvényt, amely igen nagy jelentőségű újításokat tartalmaz.

A törvény indoklásában az igazságügy miniszter kifejti, hogy az új alkotmány szellemének megfelelően át kellett alakítani az ország legfőbb igazságügyi fórumának, a semmitőszéknek a szervezetét is. A régi rendszer nem felelt meg az új alkotmány követeléseinek. Legfőbb hiányossága az volt, hogy kereteinek szűk volta miatt nem tudott eleget tenni az igazságszolgáltatás egyre szélesebbkörű követelményeinek.

A semmitőszéknek legfőbb szerepe — mondja a törvény indoklás — hogy eleget tudjon tenni annak a nagy társadalmi hivatásnak, amely reá hárul. Nem elegendő az, hogy a semmitőszék ragyogóan oldja meg a különböző jogi kérdéseket, hanem szükséges az is, hogy az igazságszolgáltatás szerepe minden késedelmeskedés nélkül történjen. Tarthatatlan helyzet volt e szempontból az, hogy a semmitőszék túlterheltsége miatt néha évek hosszú során át nem jutott el valamely ügy végleges lezárásához.

A fog finom románca

megkívánja a gondos ápolást egy tudományos elvek alapján előállított fogtisztítószerrel, mint amilyen az ODOL fogpép. Használjon tehát fogai mindennapi ápolásához ODOL fogpépet.

ODOL

benne, hogy a nyaralótelepen megismerkedett egy lovagias angol mérnökkel és a kétéves japán blokád alatt szerelem fejlődött ki közöttük. A mérnök szeretné feleségül venni s szülei beleegyezését kéri. Azóta már meg is volt az esküvő és a fiatalok Singaporeban élnek, ahonnan a kolozsvári rokon címére minden hónapban pontosan megjön a levél.

Később az apa is életjelet adott magáról. A japán fennhatóság alatti Koreában van és egy süli tudományos intézetben kapott állást.

A történelem másodszer is — közboszól

Barát István hazaérkezése után elhatározta, hogy nem tér többé vissza Kínába, hanem édesanyjával együtt Budapesten marad s igyekezik apját is rávenni a hazatérésre. Vállalatot alapított Budapesten s a tizenöt éve távol élő Barát Dénes is elhatározta, hogy hazatér Koreából. Együtt lett volna Budapesten újból az egész család, mert néha a leány is hazamehetett volna rövid látogatásra.

A terv azonban — terv marad. Közbejött a zsidótörvény és Barát István nem maradhat tovább Magyarországon. Ismét Kínába készül...

Valaki majd megírja egyszer a nagy regényt. Kallódó sorsok történetét a történelem sodrában. Az ezernyi Barát-család regényét, akik így szóródnak szét távoli világrészekbe, tízezer kilométerekre egymástól.

A kolozsvári rokonhoz most még jönnek a levelek. De a vékonyka szálakat lassan szétfoszlatja az idő. A levelek elmaradnak, néhány év fut még el egyre több bajjal, gonddal s az apa, a leány, a testvér végül egymás számára is csak távoli emlék marad.

Mi lesz a vége ennek a regénynek?... (k. j.)

tanácsosall működik. A helyettes tanácsosok számát csak eggyel emelték. Ily módon a bírói kar száma alig emelkedik. A negyedik szekció bírói kara a semmitőszék egész bírói testületének új megosztása által áll elő.

Jogi szempontból nagyfontosságú újításokat tartalmaz a törvény a fellebbezések terén. Itt a II. Károly király új büntető törvénykönyv szempontjait vették figyelembe. Az ítélet megsemmisítési okok közül megszüntették az ugynevezett hivatalos hatalommal való visszaélés tényét, mert ez az ok benne foglaltatik már két különleges okban, mint amilyenek az alkotmányos hatalommal való visszaélés, valamint a bírói hatalommal való visszaélés. Ezen ok megszüntetéséhez hozzájárult az is, hogy a jelenleg érvényben lévő törvény szelleméből nem világlik ki minden kétséget kizáróan, hogy melyek ennek az ítéletmegsemmisítéssel járó oknak az alkotó elemei.

Végül bevezették a megsemmisítési okok közé a törvénysértést és a törvényes alap hiányát. A törvénysértés nincs formálisan belefoglalva a jelenlegi törvénybe. Amíg pedig a törvényes alap hiányát illeti, a jelenlegi törvény csak a törvény helytelen alkalmazásáról beszél, ami nem elég jogszűri kifejezés.

Igy tehát az új törvény egyik legfőbb gondja a jogi világosságra való törekvés. Legnagyobb részben azonban fentartja a régi törvény rendelkezéseit. Gondot szentel arra is, hogy tisztázza a Romániában fennálló helyi törvénykezések által szült hatásköri összeütközések kérdését.

Tekintettel arra, hogy a törvényt csak a szenátus legutolsó ülésén lehetett beterjeszteni, azt királyi jóváhagyással léptették érvénybe.

A nyersbőrkezelés elosztása. A Hivatalos Lap csütörtöki száma királyi rendeletet közöl a belföldi nyersbőrtermelés elosztásáról. A királyi rendelet szerint azt a nyersbőr mennyiséget, amely a hadügyminisztérium illetékes osztálya osztja szét a gyárak között, míg a polgári szükséglet fedezésére szolgáló nyersbőröket a nemzetgazdasági minisztérium fogja szétosztani, a gyárak kapacitásának és forgalmának figyelembe vételével. Az egyes válogatók vezetői utasítást kaptak, hogy a nyersbőrök eladásával kapcsolatban a fenti rendelkezéseket vegyék figyelembe. Az újabb királyi rendelet alapján módosulni fog a börgyáraknak ama terve, amellyel egy országos nyersbőrbevásárló szervezetet akarnak felállítani és amelyről lapunk legutóbbi számában beszámoltunk.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN!

ORT. KÖSER KONYHA

CARMEN-SYLVAN

az ANA GHICA villában

Közel a tengerhez és a gyógytóhoz, mely reumát, izületi csontgyulladását és egyéb hüllésből származó betegségeket szenzációsan gyógyít. Elegáns szobák napozó terrasszal a tétőn. Napi penzió június és szeptember hónapokban az Uj Kelet szelvényével jelentkezőknek 180, szelvény nélküli 200. Július és augusztus hónapokban az Uj Kelet szelvényével 260, szelvény nélküli 300. Az Uj Kelet szelvényével jelentkezők a melegfürdő és orvosnál is kedvezményben részesülnek. Allandó kirándulásról és szórakozásról gondoskodva van.

Felvilágosítást nyújt: Havas Stefan Carmen-Syva, Vila Ana Ghica.

JULIUS 15.

anti:

gy Franciaországda központot léteFührert" állítsanak, s kedni minden anta propagandisták vagy hitlerista n a francia nyársények egy kívánl magára öltse. Ma tják: „Le a zsidókzítani őket. Inkább ni: „Eljenek a zsiIlyen plakátokat ra, ez meg fogja propagandának — a kell a francia e felveti a kérdést, az aknamunkának, ságokat és agitátommal dolgoznak?

szág

ZIONISTÁK 123 NEK A CIONISTA lengyelországi köz, hogy a kongresszobben az évben 205 gyis 25 ezerrel több kongresszus alkal Lengyelországból 70 1. cionista kongresszngresszuson a kongak 61 delegátusa ztasók július 23-án an több, mint százól az országárszából gresszusra. Nyugataszt.

saját

te. Kiderült, hogy at áldozatul követelte

gy kétezer franknyi aját temetésére for, hogy igényt tart a visszafizetésére, de ruhát és értéktárását is.

íssa az örökséggel! ében természetesen t az olasz kőműves nyomban visszazolppen kapott ruhákat ak, akadtak azonban dottak a ruhákat és

ogy az előjáró és a k meg őket a halott rmettinek tehát ezeeken kell követelnie

ezetől igyekeznek elrányt, nehogy nevetek az elistet örök-

dörbiztos a hivatalos visszafizették saját temetésre fordított a folyóából kifogott en kellett volna el-

hák és értéktárgyaik házó kárt is megtéy az olasz munkás et.

sékelfizetőkhoz

sékelfizetők figyelok 1939 július 16-án Zsidó Klub helysér 1 óráig. A válaszs. Minden választó elységben személyeálasztó bizottság kionosságát és szavasavazati jogot az ott sékel igazolja.

H ZOLTÁN

si bizottság elnöke

66 Jud. Bihar y. Izletes ételek. is. Teljes ellátás.

orth. ארטרית

amondnénál

HIREK

Hajnali eső

A villám hatalmas arany-kése a felhők dunyháit felmetszette már, pár pillanat s az eszt pelyhek sulya lezuhant — és szétömlött az ár.

Az éji lámpák csikja megremegeve siklott az aszfalt sötét szelein, a csatornáknak nehéz zaj visongott s bömölyt a víz a folyó mélyein.

Álltam az árban s fejemre hullva az égi áldás börmög hatolt, vidám résén a komor fellegeknek most imbolyogva fénylett fel a hold.

Szivemből dús érzés-bimbók nőttek és ajkaimon áldás nevetett, a hajnali homály halk függönyén át halkán nézett rám alvó két szemed.

Virradt. Az élet lustálkodva lendült, lassan táruultak a lecsukott kapuk, a levegőben dús párák remegtek s himnuszt zengett mögöttem az ut.

SALAMON LÁSZLÓ

— **Időjárásjelentés.** A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: emelkedő, majd súlyos légnyomás, váltakozó felhőzet, enyhe délnyugati légáramlás, hőemelkedés, helyi jellegű esők a mezőségeken és az ország keleti részeiben.

— **TATARU KIRÁLYI HELYTARTÓ VÁLASZA A KOLOZSVÁRI KISEBBSEGI UJSÁGÍRÓK ÜDVÖZLÉSÉRE.** Emlékeztet, hogy az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Ujságírók Egyesületének kolozsvári csoportja évi közgyűlése alkalmából üdvözlő táviratot intézett dr. Tataru Coriolanhoz, Szamos-tartomány királyi helytartó, válaszul az üdvözlésre, az alábbi levelet intézte Végh Józsefhez, az egyesület kolozsvári csoport-elnökéhez: „Elnök Ur! Kérem, fogadja őszinte köszönetemet azért a meleghangú táviratért, amelyet a kisebbségi ujságírók kolozsvári csoportjának közgyűlése alkalmából hoztam intéztek. Egyben újfoly biztosítom arról, hogy amennyiben módomban áll, egész lelkemből közreműködöm a sajtó fejlődése érdekében Szamos-tartományban, amelynek vezetésére való megbízatással öfelsége II. Károly király megítéste. Kérem, fogadja megkülönböztetett nagyrabecsülésem nyilvánítását. Egészséget!” C. TATARU, királyi helytartó.

— **Petre Andrei nevelésügyi miniszter a Valeni de Munteni-i egyetem megnyitására.** Bucarestből jelentik: Petre Andrei nemzeti nevelésügyi miniszter ma résztvesz a Nicolae Iorga egyetem megnyitására Valeni de Munteni-ben.

— **Eljegyzés.** Zelig Aranka Cluj és Raduciner Nándor Oradea jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A jövő évben szombaton tartják meg az Ország-éneket.** Bucarestből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztérium intézkedése értelmében az új tanévben az Ország-éneket nem csütörtökön, hanem szombaton fogják megtartani.

— **Meghalt Costachescu volt közoktatásügyi miniszter.** Iasiból jelentik: Nicolescu Costachescu professzor volt közoktatásügyi miniszter és szenátusi elnök meghalt.

— **Bulgáriának és Jugoszláviának is kölcsönt folyósít Anglia.** Londonból jelentik: A Financial News szerint Lengyelország 5.000.000 font kölcsönt kap kivételnek biztosítására. Nagy-Britannia kölcsönöket fog folyósítani Bulgáriának, mind Jugoszláviának kivételük megkönnyítésére.

SZOVATA-FÜRDŐ

A fürdőtelep legszebb helyén, a Casa Magistrafilor szomszédságában épült, festői fekvésű

„SPLENDID”

villában elegáns szobák, ragyogó kilátással június 15-től kaphatók. Nagy kert az ös-tölgyes és fenyves aljában. Minden szobában vízvezeték, villany. Fürdőszoba. Legteljesebb komfort. Cim: Dr Spitzer Sovata-Bái, vagy Cluj telefon 19.40.

KERESSE FEL BUCURESTIBEN A

Splendid Parc szállodát

ZAVARTALANUL MŰKÖDIK.

Bejárat Stirbei Vodă 4 számon keresztül és Calea Victoriei 57. (A régi ismert SPLENDID SZÁLLODÁN keresztül). Mérsékelt árak.

— **A Hitachdud Barisszia mitingje:** ma este a Vasmunkás-Otthonban. Ma, szombat este fél 10 órai kezdettel a Vasmunkás-Otthonban (Str. Wilson 7.) kongresszusi választási mitinget rendez a Hitachdud Barisszia. A miting szónokai dr. A. Juris, (Tel-Aviv), dr. Szónyi Géza (Bucuresti), Danzig Hillel dr Márton Lajos és Nussbacher Endre

— **Sirkőavatás.** Néhai Janovitz Sámuelné sirkőavatása f. hó 16-án délelőtt fél 12 órakor lesz az új orth. temetőben, melyről rokonainkat és ismerőseinket ezuton értesítjük. Autobusz indulás a Chevra Kadisától 11 órakor. Janovitz Sámuel és gyermekei.

— **A CFR új rendelete a nyugdíjasok utazási igazolványainak kiállításáról.** A CFR vezérigazgatóságának új rendelete szerint az állami nyugdíjasok új vasuti igazolványait az alábbi módon adják ki, vagy cserélik ki: A kérvényezőnek csatolnia kell a nyugdíj-könyvét, vagy egy bizonyítványt arról, hogy nyugdíjas. A bizonyítványt az a pénzügyigazgatóság állítja ki, ahonnan a nyugdíjas felveszi illetményét. Csatolnia kell az utazási igazolványt, amelyet a nyugdíjas tényleges szolgálata idején használt és a rendőrségi bejelentőhivatal igazolványát a felesége és a 16 évesnél idősebb gyermekek számára. Csatolnia kell a házassági bizonyítványt, valamint a gyermekek születési bizonyítványát. A vasuti bizonyítványok rendszeres évi láttamozásához pedig a következő okmányok szükségesek: Nyugdíjkönyv, vagy a pénzügyigazgatóság igazolása a nyugdíjas állampolgárságáról, igazolvány, hogy a feleségével való házassága már érvényben van (az asszony igazolványa számára), a rendőrségi bejelentőhivatalának személyazonossági igazolványa a férj, feleség és a 16 évnél idősebb gyermekek számára.

— **Sirkőavatás.** F. hó 16-án d. e. 10 órakor megboldogult Zsófia kislányunk sirkőavatásához ezuton hívjuk meg rokonainkat és ismerőseinket az új orth. temetőbe. Dr. Ornstein fogorvos.

— **CESME TÖRÖK KIKÖTÖT TENGERI FLOTTABAZISSA ALAKITJAK AT.** Londonból jelentik: A Daily Herald isztambulbeli jelentése szerint a török hatóságok a Szmirna közelében lévő Cesme kikötőt tengeri flotta bázissá alakítják át s azt az angol flotta is használhatja háboru esetén.

— **Az angol lapok az angol-román kereskedelmi egyezmény megkötésének jelentőségéről.** Londonból jelentik: Az összes angol lapok részletesen foglalkoznak az angol-román kereskedelmi egyezmény megkötésével, mely szerint Románia öt és félmillió fontsterling hitelt kapott Angliától. Az angol-román kereskedelmi egyezmény megkötésével egyidejűleg megkötődtek az angol-görög kereskedelmi egyezményt is, amelynek értelmében Görögország kétfélmillió fontsterling kölcsönt kap Angliától. A „Daily Telegraph” a szerződés megkötése alkalmából a következőket írja: A Romániának nyújtott kölcsön nagyobb cselekvési szabadságot fog biztosítani a román államnak és lehetővé teszi, hogy ezután Románia megválogassa azokat az országokat, melyekkel kereskedelmi egyezségeket köt. Az egyezés szerint, a kölcsön egy részét gyapot és gyapjufonal és egyéb angol áruk szállításával fogja Anglia teljesíteni.

SCHWARTZ MENYHÉRTNÉ ort. zsidó leánynevelő intézete-internátusában Nagyvárad, Str. Ep. Ciorogariu 8, az 1939-40-es iskolaévre a

beiratások folyamataiban vannak

Növendékei a zsidó leánygimnáziumon kívül az összes iskolákat látogathatják. Az internátus a város legszebb helyén, minden iskolához közel, parkos zárt udvarral rendelkezik. — Bentlakó szaktanár nők irányítása és állandó gondos felügyelete. Mérsékelt díj. — Kétféle referenciák. — Prospektus. Telefon 12-11.

— **Tilos a vallásoktatás a danzigi iskolákban.** Varsóból jelentik: A danzigi szenátus határozatot hozott, amely szerint a danzigi iskolákban megszüntetik a vallásoktatást s helyette a nemzeti szocialista ideológiáról tartanak előadásokat.

— **Kolozsvárra kísérték a halmi merénylet miatt letartóztatott egyeneket.** Bucarestből jelentik: A Seara című lap jelenti Kolozsvárról: Tegnap beszállították a kolozsvári katonai törvényszék fogházába azt a hét személyt, akiket a nyomozó hatóságok azzal vádolnak, hogy részük volt abban a merényletben, amelyet Teofil Russu, Halmi bírója ellen követtek el. A letartóztatottak: Kürti Károly református lelkész, Szegedi Béla, Rátónyi Zsigmond, Fekete Sándor, Járosi János, Láng József és Kállai Ferenc. Az összes vádlottak magyar nemzetiségűek és az ellenük kiadott letartóztatási végzést ma fogja megerősíteni a katonai törvényszék.

— **Eltemették a Fekék melletti gépkocsiszerecsétlenség áldozatait.** Csütörtökön délután hatalmas részvét mellett és díszes kíséret között helyezték nyugalomra a Fekék melletti gépkocsiszerecsétlenség áldozatait: Rarău sofőrt és Treica közrendőrt.

— **Meghalt Jinga miniszter kislánya.** Victor Jinga szövetkezeti miniszternek két és fél éves, vérhasban megbetegedett kislányát két hét óta kezelték a kolozsvári gyermek-klinikán, azonban minden orvosi fűradózás meddőnek bizonyult és a gyermek csütörtökön délután 2 órakor kiszervezték. A halálesetről a külföldön tartózkodó Jinga minisztert és feleségét táviratilag értesítették.

— **Nem közlik rádión a corshuzások eredményét.** Az állami Sorsjáték igazgatósága a közönség tudomására hozza hogy tekintettel a rádióközlekedés tarifájának emelésére, a jövőben nem áll módjában rádió útján közölni a húzások eredményét.

— **Fejér Sándor sikere Genfben.** Genfben tartották ezidén a nemzetközi hegedűs verseny, amelyen 29, a világ minden tájáról összerereglett hegedűs vett részt. A versenyre benevezett Fejér Sándor, a brassói származású hegedűművész, a kolozsvári Goldmark zenekar koncertmestere is. Fejér Sándor a verseny keretében értékes sikert aratott, amelyre jellemző, hogy a legjobb helyezést elért zenészek között Fejér Sándor résztvett a genfi zenekademián adott hangversenyen. A hangverseny keretében Margaret Minge (USA) zongoraszámmal, Bíró József (Magyarország) és Fejér Sándor (Románia) hegedűszámmal szerepelt. A műsorban Bach, Vivaldi (két hegedűs verseny), Mozart és Lalo művei szerepeltek. A művészek nemzetközi viszonylatban is igen értékes sikert arattak, de különösen tetszett Fejér Sándor meleg tónusú átléka, valamint mesteri vorókezelése.

DIANA

ALDJA BETEG ÉS EGÉSZSÉGES

— **Az argentinai képviselőház egyhangúlag határozta el üdvözlő üzenet küldését Franciaországnak a forradalom 150-ik évfordulója alkalmából.** Buenos Airesből jelentik: A képviselőház egyhangúlag határozta el hogy üzenetet küld Franciaországnak a francia forradalom 150-ik évfordulója alkalmából, amely „emlékeztetés időpont az egész világ demokráciája számára”. Egy konzervatív képviselő a radikálisok elfogadott javaslatához hozzászólván, kijelentette, hogy a hódolat megilleti a jelenlegi Franciaországot is. „amely az emberi eszményekért és a latin szellemért harcol”.

Napszurást kaptam!

Nagyon kellemetlen ez a felfedezés, mert a tulszásba vitt és elővigyázatosság nélküli napozásnak bőregés, heves fájdalmak, sőt sok esetben láz is a következménye. Napfürdőzésnél, vagy bármely egyéb besugárztatásnál, óvni kell bőrünket a sugarak intenzív hatásától. Az Antisolár a legideálisabb védőkrém a besugárzás minden káros hatása ellen, mert nagyfokú sejt- és vitamintartalma a bőrt legmélyebb sejteiben is táplálja és erősíti.

— **Zogu albán király Rigában.** Rigából jelentik: Zogu volt albán király Varsóból ideérkezett és Stockholmot át folytatja útját London felé.

— **Konkurs.** Chevra Poale Czedek Cluj sucht einen tüchtigen, erstklassigen, religiösen und rumänisches Staatsbürgerrecht besitzenden „baal-tfile, baal-koire und magid” der auch in der Administration des Bureaus des Vereines fähig sei. Offerte sind bis 30. Juli einschliesslich an die Poale Czedek Cluj, Str. Baritiu 16. zu adressieren. Spesen werden nur dem Ackzeptierten vergütet.

A kolozsvári Izraelita Nőegylet tagjaihoz!

Ezelőtt két hónappal azzal a kéréssel fordultunk Cluj város zsidó asszonyaihoz és lányaihoz, lépjenek be az Izraelita Nőegyletbe, hogy módunkban állhasson a Nőegylet szegényeinek, akiket látogatunk, legalább legszörnyűbb bajain segíteni. Most pedig Hozzatok fordulunk, akik már a Nőegylet tagjai vagytok és akik tudjátok — legalább remélem, hogy tudjátok — mennyivel többet jelent a Nőegylet szegényeinek 20 lej, mint Nektek, akik tagsági díjként adjátok. Nektek mondjuk ezt jómóduknak, sőt gazdagoknak, akik olyan nehezen fizetik meg azt a 20 lejt és háromszor is elkülditek a szegény inkasszáns-nót, aki ezzel a keserves munkával tartja el gyermekeit. Benneteket kérünk, hogy csak egy percre is jusson eszetekbe emberi és zsidó kötelessétek és az, hogy azzal a 20 lejjel a Napközi Otthonban 5 napig juttatok egy gyermeket ebédhez.

Végezetül pedig meghatott köszönettel fordulunk azokhoz, akik ismerik annak a 20 lejnek az értékét, nem akasztják meg munkánkat és pontosan vállalják kötelezettségüket.

Simon Tusi.

EGYESÜLETI ÉLET

— **Herzl-Bialik ünnepély Csikszereván.** Vasárnap délután szépszámú közönség jelenlétében tartotta meg a csikszerevai helyi csoport Herzl-Bialik ünnepélyét saját klub-helyiségében. Az ünnepélyt Bermann Márkus, a helyi csoport elnöke nyitotta meg, Grünstein Dávidné, a Wizo diszelnökönje méltatta Herzl nagyságát, majd a most megalakított Noar Hacioni ifjúsági egyület tagjaiból Markovits Magda, Paszternák Eszti, Werber Rózi és Paszternák Rachel szavaltatokat adtak elő. Bermann Márkus Bialik méltatásával és zárószavai után a Hatikvah és Királyhimnusszal ért véget az emlékünnepele.

— **A Nasé Mizrach vezetősege értesíti a tagjait és az érdeklődőket,** hogy szombaton délután Gh. Baritiu 10 alatt levő szervezeti helyiségében rendezett Szidra és Perek felolvasást a nyári szünidőre való tekintettel öt hétre felfüggeszti.

— **A Zsidó Nemzeti Szövetség szatmári helyi csoportja közli,** hogy a 21-ik cionista világkongresszusra a delegátusok választása Szatmáron 1939 július 16-án délelőtt 9-13 és délután fél 15-től 17 óráig titkos szavazás útján lesz megtartva a ZsNSZ Str. Decebal 22 szám alatti helyiségében. Választási joggal bír minden sékelfizető, aki 1939 (5699) évre sékeljét megváltotta. A választási névjegyzék a Str. Decebal 22 szám alatt levő otthonban van kifüggesztve s bárki részéről megtekinthető.

— **A kolozsvári Mizrach szervezet rendezésében ma, szombat délután 6 órakor a Poale Cedek templomban mincha ima keretében előadást tart dr Glasner Jzák és Just Mose (Oradea), a Bet Aron pataucci imaházban mincha idejében Adler Majer, míg a Poel Hadati Str. Paris 47. sz. alatti imaházban 5 órakor Schwartz Zoltán. A Mizrach vezetősege ezuton is kéri a tagok és érdeklődők minél nagyobb számban való megjelenését.**

Kiosköz

Ősszel ke

Mint hirt adunk rajai között tanulmány az új céhtörvény folyamán kerül letár előt. A törvénytervezet indok Armand miniszterelnöki ügyi. Bujoiu nemzet földművelésügyi minonásokban ismert szervezetek megal megingokolja, hogy hivni ezt a törvényt. ber 12-iki céhtörvény majd az új törvény kolják, hogy az el munkásokra, a keres és kisiparosokra vonat a rendezésből kiték, a nagybirtosok letel, valamint a sze Ezekre a foglalkozó ugyancsak szükséges létrehozása és ezért jogát a következőkben

Az
1. A szakmai céh jövőre vonatkozólag amit az azelőtti törvény 2. Egy tartomány közösi ágból csak egy azonban a tartomány különböző centrumokban joga van helyi tagozati joggal, ugyhogy azonnali közbelépésre ha szükség van a s védésére.

A jog
3. Hogy a jelen tő egy céh elnyerve jogi kezdő feltételeknek ké a) Az alkalmazott hei a tartomány 193 kalmazottainak, vagy egytizedét kell magu hogy ebbe bele lenn alapítótag.

b) A főnöki céhek nagybirtokosok és f intellektuális foglál 30 személyből kell é ben, ha a tartomány valamely foglalkozás létszámot összehozna van csatlakozni egy legnagyobb hasonlós májakkal és ennek a alosztályt létesíthet

II. A céhek a szak kívül a tagok szak nevelésével foglalkoz

III. A céhek vezet adni aravallóságuk hazafiasságukról.

IV. A törvényesen szakmát.

V. A tényleges s heikkel együttműkö jognak alá vannak a jogiszemélyek konzekvenciájával, szerint, kizárólagoss hatáskörébe tartozó technikai bizottság. Királyi rendelet útj lysiség elnyerésévé kizárólagos jellegű ket más egyesületek Ezek az előjogok s közösek lehetnek, zási ágban különleg

A közös jogokat céhek az igazságsz mint tagjaik nevé dikális akciókat érdekek védelmébe nek ki a köz- és m amelyeknél az ille kéri.

a) A munkás és kizárólagos joguk, tödéseket kötni, k

Kaplam!
a felfedezés, mert
fázatosság nélküli
és fájdalmak, sőt
etkezmenye. Nap-
ny egyéb besugá-
runket a sugarak
tisolár a legideá-
házás minden ká-
nagyfoku tej- és
legmélyebb sejt-
iti.

Rigában. Rigából
n király Varsóból
át folytatja ut-

ale Czedek Cluj
klässigén, religio-
atsbürgerrecht be-
koire und magid-
ation des Bureaus
fferte sind bis 30.
Poale Czedek Cluj,
fären. Spesen wer-
n vergütet.

Na Nögylet

azzal a kéressel
sidó asszonyai-
k be az Izraelita
kban állhasson a
diket látogatunk,
hajain segíteni.
duiunk, akik már
k és akik tudják
n, hogy tudjátok
t a Nögylet sze-
Nektek, akik tag-
tek mondjuk ezt
oknak, akik olyan
t a 20 lejt és há-
szegény inkasz-
eserves munkával
enneket kérünk,
jussón esetekbe
ességték és az,
Napközi Otthon-
egy gyermeket

patott köszönettel
k ismerik annak
em akasztják meg
vállalják kötele-

Simon Tusí.

UJ KELET

ély Csikszereván.
nu közönség jelen-
csikszerevá helyi-
epélyét saját klub-
Bermann Márkus,
lotta meg, Grün-
nőknője méltatta
most megalakított
let tagjaiból Mar-
Eszti, Werber Ró-
szavakat adtak
k méltatásával és
tikvah és Király-
létkünnepély.

etősége értesíti t.
t, hogy szombaton
tt levő szervezeti
ára és Perek fel-
való tekintettel öt

ovetség szatmári
a 21-ik cionista
átusok választása
n délelőtt 9-13 és
títkos szavazás
NSZ Str. Decebal
Választási joggal
1939 (5699) évre
asztási névjegyzék
tt levő otthonban
széről megtekin-

szervezet rendezé-
után 6 órakor a
mincha ima kere-
ner Izsák és Just
on patauceal ima-
ler Majer, míg a
sz. alatti imaházá-
tán. A Mizrachí
tagok és érdek-
ban való megjele-

Kiosztották a képviselők között az új céhtörvény tervezetét

Ősszel kerül letárgyalásra a nagyjelentőségű javaslat. Az új törvény rendelkezései

Mint hírt adtunk róla, az országgyűlés tagjai között tanulmányozás céljából kiosztották az új céhtörvény tervezetét, ami az ősz folyamán kerül letárgyalásra a képviselőház előtt. A törvénytervezet a céhek elismeréséről, a nemzeti céhtanács, valamint a szakkamárák megszervezéséről intézkedik. A törvénytervezet indokolása, amelyet Calinescu Armand miniszterelnök, Ralea Mihály munkügyi, Bujoiu nemzetgazdasági és Corneteanu földművelésügyi miniszter írtak alá, nagy vonásokban ismerteti a multbeli szakmai szervezetek megalakulását, működését és megindokolja, hogy miért akarják életre hívni ezt a törvényt. Ismerteti az 1938 október 12-iki céhtörvény létrehozásának okait, majd az új törvény megalkotását azzal indokolja, hogy az előbbi céhtörvény csak a munkásokra, a kereskedelmi alkalmazottakra és kisiparosokra vonatkozott és így kimaradtak a rendezésből különböző főnökegyesületek a nagybirtokok és földművesek egyesületei, valamint a szellemi foglalkozást űzők. Ezekre a foglalkozási ágakra vonatkozólag ugyancsak szükségessé vált egységes rezsim létrehozása és ezért az új szakmai egyesülés jöhet a következőkben szabályozták:

Az új szakmai egyesületek

1. A szakmai céh egységes ami kizárja a jövőre vonatkozólag az egyes céhek létezését, amit az azelőtti törvény megerősített.

2. Egy tartomány területén minden foglalkozási ágból csak egy céh működhet. Miután azonban a tartomány területén a tagok különböző centrumokban laknak, ezért a céhek joga van helyi tagozatokat létesíteni képviselői joggal, úgyhogy ezek megbízást kapnak azonnali közbelépésre minden helyi vitában, ha szükség van a szakmai érdekek megvédésére.

A jogi személyiség elismerése

3. Hogy a jelen törvény előírásai szerint egy céh elnyerje jogi személyiséget, a következő feltételeknek kell megfelelnie:

a) Az alkalmazottak és a kisiparosok céhei a tartomány ugyanazon foglalkozási alkalmazottainak, vagy kisiparosainak legalább egytizedét kell magukban foglalják, anélkül, hogy ebbe bele lenne számítva legalább 30 alapítótag.

b) A főnöki céhek, kereskedők, gyárosok, nagybirtokosok és földművesek, valamint az intellektuális foglalkozásuk céhei legalább 30 személyből kell álljanak. Abban az esetben, ha a tartomány területén nem sikerülne valamely foglalkozási ágba a minimális taglétszámot összehozni, az érdekelteknek joga van csatlakozni egy olyan céhez, amely a legnagyobb hasonlóságot mutatja az ő szakmájukkal és ennek a céhek keretében önálló alosztályt létesíthetnek.

Működési alapelvek

II. A céhek a szakmai érdekek megvédésén kívül a tagok szakmai, morális és hazafias nevelésével foglalkoznak.

III. A céhek vezetőinek biztosítottak kell adni arra valósságokról, morális életükről és hazafiaságukról.

IV. A törvényesen elismert céh képviseli a szakmát.

V. A tényleges szakmai egyesületek a céhekkel együttműködhetnek, azonban a közhatalmuk alá vannak vetve.

A jogiszemélyek elismerése, annak minden konzekvenciájával, az új törvény szelleme szerint, kizárólagosan a munkügyi miniszter hatáskörébe tartozik, aki e célból kikéri egy technikai bizottság véleményét. Az elismerés királyi rendelet útján történik. A jogiszemélyiség elnyerésével a céh jogalannyá válna, kizárólagos jellegű előjogokat nyer, amelyeket más egyesületnek nem lehet megadni. Ezek az előjogok az összes céhek számára közzétehetőek, azonban minden foglalkozási ágba különlegesen is lehetnek.

A közös jogokat képezi az a jog, hogy a céhek az igazságszolgáltatás előtt úgy saját, mint tagjaik nevében megjelenhetnek, szindikális akciókat gyakorolhatnak a szakmai érdekek védelmében, delegátusokat jelölhetnek ki a köz- és magánjog összes szerveihez, amelyeknél az illető szakma képviselőjét kéri.

Különleges jogok

a) A munkás és magántisztviselő céheknek kizárólagos joguk van kollektív munkaszervezések kötni, képviselőket küldeni a hé-

keltető és döntő bizottságokba, kollektív munkakonfliktusok esetén elkísérhetik; a munkügyi miniszterium inspekción szerveit azokra az inspekciónra, amelyek a szociális törvények betartása céljából őrtennek.

b) A kisiparos céheknek kizárólagos jogot ad a törvény a kisiparos minőség megállapítására és ennek igazolására, kapcsolatban a végzett munka kifizetését biztosító törvény 3. szakaszával. Mint a tagok megbízottja, résztvehet az állam, a megyék, a községek, valamint bármilyen más közintézmény árlejtésein, ahol ugyanolyan elbírásban részesítendő a céhek, mint a szövetségek.

c) A kereskedők és gyárosok céheinek ugyanazt a kedvezményes pénzügyi és vámbelánást biztosítja, amelyeket a szövetségek élveznek minden olyan műveletknél, amikor tagjaik számára megszerzik a szükséges javakat foglalkozásához; képviselőket delegálhatnak az összes köz- és magánjogi szervekhez, ahol meg kívánják a szakma képviselőt.

d) A földműves céhek részesülnek mindezen előnyökben, amelyeket az állam nyújt a földművelés megújítására céljából. Így válogatott vetőmagvak szétosztása, fajták beszerzésénél való támogatás, könnyítések

Az „illegális“ bevándorlás miatt a kormány nem adja ki a további certifikátokat

Macdonald bejelentése az alsóházban. Oriási felháborodás a zsidó világban

LONDON, július 14. Az alsóház tegnap esti ülésén Macdonald gyarmatügyi miniszter nyilatkozott a Palesztina-kérdésben. Kijelentette, hogy az illegális bevándorlók nagy számára való tekintettel, a kormány a jövő évre megállapított bevándorlási certifikátokat nem fogja kiadni. A bejelentés kinos feltűnést keltett a parlamentben. A képviselők egymásután jelentkeztek szólásra és élesen tiltakoztak Macdonald nyilatkozata ellen. Hasonló tiltakozó hangnemben írnak a tegnap este Londonban megjelent lapok is.

A Jewish Agency exekutívje, amint az alsóházi vitáról értesült, kommunikált tette közre, amelyben a legélesebben tiltakozik a kormány terve ellen. A kommuniké hangsúlyozza, hogy ezek a menekültek, akik ma az egész világon egyedül Palesztinában kapnak menedéket, nem tekinthetők olyanoknak, akik a palesztinai angol kormányzat törvényei ellen vétének. A kommuniké hangsúlyozza, hogy Macdonald nyilatkozata ellentétben áll a mandátum szellemével és lényegével és hogy a világ zsidósága minden erővel fog küzdeni minden olyan kísérlet ellen, mely Palesztinára való jogát kisebbitené.

Az alsóházi vita nagy felháborodást keltett a világ zsidó közvéleményében is. Erre először a varsói zsidóság reagált, amely közös tiltakozó táviratot intézett Chamberlain miniszterelnökhöz és Macdonald gyarmatügyi miniszterhez. Tűtöközött táviratot intézett az angol kormányzathoz az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség temesvári központja, a bukovinai és a beszarábui cionista szervezetek is.

Olasz-francia sajtóvita az Alexandretta-ügy körül

Olaszország, mint „a jog védelmezője“ a francia sajtó tükrében

Róma, július 14. (Rador). Az olasz sajtó hevesen támadja az Alexandrette átengedéséről szóló francia-török egyezményt. Ami Szíriában történt, — írja a Messenger, — példa nélküli botrány, a népek legerősebb jogainak lábbaltiprása. Alexandrette átengedése megsértését jelenti a versaillesi szerződésnek és a népszövetségi alapokmányoknak. A Szíria kárára kötött vásár minden jogi alapot nélkülöz. Megsérti a szíriai nép reményeit és keresztülhuzza Olaszország 1920. április 15-én kinyilvánított azon fenntartását, hogy mint Földközi-tengeri hatalomnak, fontos érdekei vannak Kis-Ázsiában és fenntartással él az ázsiai Törökországban lévő olasz érdekeknek rendezésével szemben.

Párizs, július 14. (Rador). A francia lapok válasznak az Alexandrette-re vonatkozó francia-török egyezmény ellen emelt olasz kifogásokra. A Le Journal szerint komikus dolog, hogy olyan állam hivatkozik Genf jogaira, amely állandóan támadta a Népszövetség módszereit és amely szakított is azokkal. A l'Époque emlékeztet arra, hogy Olaszország, amely most a jog védelmezője-

bel- és külföldi gépbeszerzésénél, CFR-kezdmény a tagok által eladott termények szállításánál, részvétel a Credit Finciar Rural, Credit Ipotecar Agricoi, vagy más, a földművelésügyi miniszterium által autorizált hitelintézetek kölcsönfolyósításánál a tagok részére, valamint a szükséges garanciák megállapításánál.

e) Az intellektuális foglalkozású céheknek a tagok támogatása munkatermékek elhelyezésénél; gazdasági és szociális jellegű intézmények alapítása; annak megteremtése, hogy kizárólagos módon igénybe vehessék azt a segítséget, amit különleges törvények útján az állam, a megye, község, vagy más hatóság ad betegség, rokkantság, vagy öregség esetén. Ez az utolsó rendelkezés az írök nyugdíjintézetének megalapításáról szóló törvény elveinek általánosítását jelenti.

Az indokolás szerint ezen szindikátus előjogoknak megadása kizárólagos formában a leglogikusabb módon összhangban van az új szakmairányítással, miután a céhek a jövőben e szakmák jogos képviselői lesznek. Az indokolás felelmei, hogy miután megállapították a céhek alakulásának feltételeit, milyen körülmények között lehet feloszlani a céheket. Ezzel még nem fejeződött be a szakmai szervezetek rendezése, miután még a különböző szakmai egyesületeket szakmánként egy megfelelő egységbe kell beszervezni, hogy biztosítsák a szervezeti erőt minden szakmában. Ez az egyesületi ujracsoportosítás vertikális szervezési formában történik meg.

Szakkamárák

Tekintetbe véve, hogy az egyesületek megalapításának célja az ugyanazon szakmai csoportokba tartozó tagok összetartásának a realizálása, mindazon szabadfoglalkozású ágakban, amelyeknél a szakma különböző testületek, kollégiumok, vagy egyesületek által van képviselve, szükségtelen más egyesü-

lések együttműködése, miután ezek akadályozzák azt a célt, amelyet az új szabályozás útján akarnak elérni, hogy összpontosítsák az összes gazdasági és társadalmi tényezőket egységes szervezetben a legelőnyösebb csoportosításban. Ez a horizontális szervezet, amely az összes erőket összefogja, a szakkamara lesz, amely az összes termelő tényező összefogása révén jön létre és együttműködést létesít a céhek, a kereskedelmi és iparkamárák, a munkakamárák és mezőgazdasági kamárák között. Minden tartomány területén egy ilyen szakkamara fog működni és ezekben a szakkamarákban az intellektuális elemek is elhelyezkednek. A szakkamarák és a szakkamarák egyesülete révén az összes foglalkozási ágaknak meg lesz a maguk kijelölt helye és így a termelés összes elemei: tőke, munka és technika, amelyek ezelőtt az államon kívül működtek, megtalálják az államon belül való elhelyezkedést. Ez azonban nem jelenti — írja az indokolás — a gazdasági élet alárendelését az állam mindehatóságának.

A céhek nemzeti tanácsa

A miniszterelnökség mellett fog működni a céhek nemzeti tanácsa, amelynek tagja lesz a miniszterelnök, a munkügyi miniszter, a nemzetgazdasági miniszter, a nemzetoktatási miniszter, a földművelésügyi miniszter, a szakkamarák szövetségének elnöke, az ipar, kereskedelem, az alkalmazottak, a mezőgazdák és az intellektuális foglalkozások egy-egy képviselője, a szociális törvénykezés, valamint a szakmai szervezés három szakértője. Ez a bizottsági összetétel és az a küldetés, amelyet ez a bizottság hivatva van betölteni, biztosítékát képezi annak — írja az indokolás —, hogy az a mű, melynek alapjait vetettük meg, a nemzeti erők egységesítésének szolidaritásával megy így teljessébe és társadalmi előrehaladást és új etika uralomra lépését jelenti a nemzet társadalmi életében.

— Választási gyűlést rendez a kolozsvári Zsidó Állampárt. Szombaton este 9 órai kezdettel a Concordia klub melletti Haggibbor helyiségében a Zsidó Állampárt választási gyűlést rendez, amelynek keretében felszólalnak Méir Grossmann, a Zsidó Állampárt elnöke, Mitsu Weissmann Bucuresti, Moritz Geiger, Pistiner Avram és dr Dénes László.

— Leégett egy híres angliai kastély egyik szárnya. Londonból jelentik: Csütörtök este tűz pusztította el a Slysbury kastély egyik szárnyát Buckinghamshireban. Egy 17 és egy 21 éves leány élve éltek. Egy férfi, aki mentésükre sietett, súlyos égési sebeket szenvedett.

— Ötös ikreket szült egy mexikói újságíró felesége. Mexikóból jelentik: Alvaro Oregon helységben (Tabasco állam) Polita de Car-bonnel asszony, egy újságíró felesége öt gyermeknek adott életet. Az ikrek közül három fiú, kettő leány, akik jól vannak, de az anya állapota nem kielégítő.

— Illegális szocialista szervezet tagjait tartóztatták le Danzigban. Danzigból jelentik: A rendőrség letartóztatta az illegális szocialista szervezet 70 tagját. A letartóztatottaknál fegyvert és löszert találtak.

— Kiszendtek az öngyilkos anyja és leánya. Bucurestiből jelentik: Az orvosok minden erőfeszítése dacára Ceisoglu asszony és leánya, akik a Boulevard-szállóban mérgezték volt magukat, kiszendtek. Először az anya, majd négy órára rá a leány. Utóbbi időközben magához tért és amikor megtudta anyja halálát, sírva kiáltott fel: „Baldog vagy anyám, hogy megszabadultál a kínoktól“. Lichiardopol, a Ceisoglu-család megbízottjának érkezését mára várják és remélik a hatóságok, hogy a számára hátrahagyott levélből fény derül az öngyilkosság okaira.

— Eltemettek a lezuhant szamosfalvai repülőket. Megirtuk a légi és tengerészeti miniszter közleménye alapján, hogy július 11-én a szamosfalvai repülőteről mintegy 40 kilométernyire a kedvezőtlen időjárás miatt három repülőgép lezuhant és pilótái: Panas Arthur főhadnagy, Gredinaru Emil és Velicu Stefan repülőaltisztek a gépekkel együtt elpusztultak. Tetemeiket ideiglenesen a szamosfalvai szolgálati helyükön ravatalozták fel, majd csütörtök délután virágokkal feldisztított gépkocsin a koporsókat Kolozsvárra hozták, ahol újból felravatalozták a holttesteket a görögkeleti katedrálisban és gyászistentiszteletet tartottak, ahol a katonai és polgári hatóságok képviseltették magukat. A gyászszertartás befejeztével gépkocsin az állomásra vitték a koporsókat és utnak indították kettőt Bucuresti, egyet Braila felé. A gyászszertartásra a szamosfalvai repülőegység egy diszszázaada vonult ki.

Szerkesztői üzenetek

S. H. Valea lui Mihai. Sajnos, nincs más törvényes lehetőség, mint amit ön is említ.

Illatszertár

jóforgalmu Cluj központjában családi okok miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban.

SPORT

A szatmári Barkochba futball-csapata Kolozsváron

Cluj, július 14. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap érdekes mérkőzés színhelye lesz a kolozsvári sporttelep. A szatmári Barkochba futballcsapata, amely a kerületi bajnokság szerény keretéből küzdött fel magát a Nemzeti Bajnokság B) küzdelméig, az Északi Liga döntője során a tordai Cement csapatával mérí össze erejét a ligabajnoki címért.

A szatmári Barkochba futballcsapata az erdélyi zsidó futballcsapatok között kétségtelen az első helyen áll. A szinamator szatmári zsidó együttes nehéz, de derekas teljesítményt nyújtott, amikor a kerületi bajnokságot megnyerve a ligaselejtezőbe került és itt az első mérkőzését idegenben megnyerve, már minősítette magát a Nemzeti Bajnokság B) küzdelmébe.

A szatmári Barkochba futballcsapata kitartó lelkesedésének, szívós ambíciójának babéraját voltaképpen már learatta azzal, hogy helyét a Nemzeti Bajnokság B) mezőnyében kiharcolta. Ez a siker azonban még teljesebb volna, ha vasárnap Kolozsváron legyőzhetné a tordai Cement együttesét és ezzel megszerezte az Északi Liga bajnoka címet is.

Erre a teljesítményre pedig a Barkochbanak minden reménye meg van. Ehhez azonban szükséges, hogy a kolozsvári sporttelep tribünjén a rendkívüli alkalomból találkozó adjon minden kolozsvári zsidó sportbarát, hogy a Barkochba küzdelmében a nélkülözhetetlen morális támogatást maga mögött tudja. A Barkochba, tul az elvi vonatkozásokon is, megérdemli a kolozsvári zsidó társadalom érdeklődését, minthogy a csapat technikás, mutató és eredményes futballt játszik. Nem lehet kétséges tehát, hogy a Barkochba mérkőzése alkalmából vasárnap megtelik a sporttelep tribünje.

A mérkőzés egyébként délután fél 6 órakor kezdődik és azt a kolozsvári játékvezetőgárda legkiválóbbja, Rusu Gabriel dr vezeti, akinek jelenléte garancia arra, hogy a mérkőzés a legsportszerűbb keretek között nyer lebonnyitást és abból csakis a feltétlen jobb kerülhet ki győztesként.

A nagyváradi kerületi teniszverseny végeredményei

Cluj, július 14. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban kivonatossan már ismertettük a nagyváradi kerületi teniszbajnoki versenynek eredményeit. Ezuttal közöljük a verseny részletes eredményeit, amelyek a következők:

Férfi egyes I. oszt.: 1. Grünwald Makkabi, 2. dr Burger Barkochba, 3. dr Halmi Makkabi és Gáspár NAC.

Férfi páros I. oszt.: 1. Grünwald—dr Fried Makkabi, 2. Steiner I.—Goldstein NAC, 3. Fröchlích—Gáspár NAC.

Női egyes I. oszt.: 1. Popperné Zizovits Lenke NAC, 2. Liszka Margit NSE, 3. Corbutné Crisana.

Vegyes páros I. oszt.: 1. gr. Sztárayné—dr Burger SSS—Barkochba, 2. Popperné—Goldstein NAC, 3. Liszka—Klein Makkabi.

Férfi egyes II. oszt.: 1. Fröchlích NAC, 2. Gáspár NAC, 3. Corpas Olimpia.

Női páros II. oszt.: 1. gróf Sztárayné—Popperné SSS—NAC, 2. Weisz—Papos Makkabi, 3. Keleti—Szász Makkabi.

Férfi egyes III. oszt.: 1. Weisz Makkabi, 2. Steiner I NAC, 3. Kalocsai SSS.

Ifjúsági verseny: 1. Fröchlích NAC, 2. Gáspár NAC, 3. Corpas Olimpia.

Ifjúsági páros: 1. Fröchlích—Gáspár NAC, 2. Corpas—Kalocsai Olimpia—Barkochba, 3. Faragó—Grosz Makkabi.

Ifjúsági női verseny: 1. Keleti Makkabi, 2. Ursovic NAC, 3. Szász Makkabi.

A pontverseny eredményei: 1. NAC, 2. Makkabi, 3. Szatmár, 4. NSE.

Mi újság a sportvilágban?

Az Univeristatea uszószaosztálya vasárnap délután 4 órakor a Károly király parki stadion uszomedencéjében nagy uszóversenyt rendez, amelyre a helyszínen is lehet nevezni. A verseny után vízpolómérkőzés lesz.

A kolozsvári Victoria körében az a hír, hogy abban az esetben, ha a csapatot nem tudják átszervezni, a 25 év óta fennálló egyesület fuzionál az Univeristatea csapatával.

A bucaresti lapok néhány nappal ezelőtt azt a hírt közölték, hogy Müller, a Hungária bécsi származású játékos Romániába jön és itt valamelyik bucaresti csapatba kéri átigazolását. A budapesti sportsajtó úgy tudja, hogy Müller Wudi a Venushoz kéri átigazolását. A lapok ezt a hírt fenntartással közlik.

KÖZGAZDASÁG

A földművelésügyi miniszter akciót indított a belterjesebb mezőgazdasági termelés érdekében

Bucuresti, július 14. Az új termés betakarításával és az őszi vetések előkészítésével kapcsolatban a földművelésügyi miniszter akciót indított a mezőgazdasági termelés intenzívebbé tétele érdekében. Az akcióval kapcsolatban a földművelésügyi minisztérium brosúrákat készített, amelyeket a falvakon százezerszámra osztogatnak. Az akciónak főleg az a célja, hogy a mezőgazdaságot egyrészt megóvja az egyoldalú termeléstől, másrészt pedig olyan ipari, vagy kereskedelmi növények termelésére bírja, amely növényeket a belföldi ipar — mint nyersanyagot — minden mennyiségben szívesen átvész. Ily módon viszont csökkenthetők lesznek ama mezőgazdasági termékek bevetett területei, amelyeknek külföldi elhelyezése nagyon nehéz és emiatt a termelésük rentabilitása is folyton csökken.

A brosúrában a földművelésügyi miniszter szakszerű kioktatásban részesíti a külterjesen termelő mezőgazdákat, főleg oly irányban, hogy milyen módon érhető el nagyobb eredmény.

A román-angol egyezmény alapján százezer font értékű gyapotot és gyapjút hozhatnak be a textilipari vállalatok

Bucuresti, július 14. A napokban megkötött román-angol pénzügyi egyezményrel kapcsolatban a külkereskedelmi hivatal értekezletet tartott a belföldi gyaju- és pamutfondák megbízottjaival. Az értekezleten közölték a fondák által, hogy a londoni egyezményben biztosított öt és fél millió fontos kölcsönből 100 ezer font a romániai fondák részére szükséges nyersanyagok fizetésére szolgál. Ezt az összeget a termelési kapacitás szerint fogják a gyárak között felosztani és hozzávetőleges számítás szerint minden fondá ennek az alapnak a terhére körülbelül annyi gyapotot, illetve gyapjút hozhat be, amennyit a rendes kvóta terhére másfélszázéves alatt szokott kapni.

Azt, hogy az így behozott nyersanyag kvóta terhére megy-e, vagy sem, még nem lehet tudni. A gyapju és gyapot behozatala ennek az alapnak a terhére úgy történik, hogy az importáló cégek letébe helyezik valamelyik banknál leljen a behozandó mennyiség ellenértékét és a bank garancialevele alapján megkapják az importengedélyt, míg a tényleges fizetés az áru megérkezése után egy hónappal fog megtörténni. A londoni egyezmény pontos részleteinek ismerete után a nemzetgazdasági minisztérium tájékoztató közleményt fog kiadni arról, hogy a textilnyersanyagokat mennyi időn belül és milyen körülmények között kell lehívni.

Az üzleti könyvek az üzletelviségben tartandók. A kolozsvári pénzügyigazgatóság rendeletet adott ki, amelyben közli a pénzügyminiszternek ama rendeletét, hogy a forgalmi adóra kötelezett vállalatok mily könyveket és iratokat vezessenek. Ezt a pénzügyminiszteri rendeletet annakidején ismertettük. A pénzügyigazgatóság körlevele bejelenti, hogy az ellenőrző közegek megkezdik az ellenőrzéseket és ezért az üzleti könyvek az üzletben tartandók. Egy másik körlevelében a pénzügyigazgatóság a pénzügyminiszteriumnak azt a döntvényt ismerteti, amelyben meghatározták, hogy mely kereskedők nem kötelesek raktárkönyvet vezetni. Egy harmadik körlevél figyelmezteti az érdekelt kereskedőket és vállalatokat, hogy rongyok, textilhulladékok csak az adóhivatalokban beszerezhető szállítási jegyekkel szállíthatók.

A karakülbörök értékesítésére negyvenmillió részvényrészletet alakult, amely évi 100 millió értékű karakülbört fog exportálni. A részvény többséget a Mezőgazdasági Értékesítő Bank (Binag) veszi át.

A földművelésügyi miniszter törvénnyel akarja megakadályozni a földbirtokok tulajdoni elaprózódását. Cernátesu földművelésügyi miniszter parlamenti beszédében bejelentette, hogy törvényt készít a földbirtok elaprózódásának megakadályozására. A készülő törvényben a kormány a gazdákat együttes termelésre akarja bírni, hogy közösen a legmodernebb felszereléseket és gépeket használhassák a mezőgazdasági munkálatoknál.

Zürichi árfolyamok (július 14.): Márka 178.—, holland forint 235.90, dollár 443.50, font 20.765, francia frank 11.75, olasz lira 23.34, szlovákkorona 15.125, pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.25, zloty 83.50, belgas 75.325.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.45—143.52
font	662.40—672.75
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75.21—76.38
svájci frank	31.38—32.36
francia frank	3.78—3.88
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
csenhokrona (Prága hivatalos)	4.68—4.77
szlovákkorona (Pozsony hiv.)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdabbak. Bucarestben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

angol font, 30%-os szabadkvóta	1461—1480
angol font, 20%-os kvóta	1450—1455
angol font, 40%-cs kvóta	968—970
dollár, 30%-os szabadkvóta	317.—
svájci frank, 20%-os kvóta	72
francia frank, 20%-os sz.-kvóta	8.70
francia frank, 30%-os kvóta	8.50
holland forint, 30%-os kvóta	164
belgas, 30%-os	53
svédkorona, 30%-os kvóta	78

A B) lista kompenzációs árfolyamai: font angol árukra — 1500 lej font más államok áruira — 1215 „ font angol gyarmatok áruira — 1210 „

Agricultural Secondary School Pardess Chanah, Palestine

Ezen iskola elvégzéséről szóló igazolványok több egyetemre való beiratkozásra jogosítanak fel. Külföldi diákok palesztinai bevándorlási igazolványokat kapnak. Csak néhány hely van még 14—16 év közötti fiuk felvételére.

Információk és beiratkozás:

1. Palesztina Hivatal Bucuresti, Str. Anton Pan 7—9 és a körzeti Palesztina Hivataloknál. 2. „Lloyd” utazási társaság, Bucuresti, Calea Victoriei 33 és vidéki fiókjainál.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, július 15.
Bucuresti, 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvos, tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezetek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés rádióhíradó. 14.30: Hanglemezetek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 17: Az ország őrsége szervezet órája. 18.15: A munka és jókedv szervezet órája. 19.15: Felolvasás. Közben hanglemezetek. 20.05: Dumitrescu zenekar. 21: Üzenetek. 21.15: Szalonhármas. 21.40: Cucuzsaxofónművész. 22.15: Táncclemezetek. 23: Hírek. 23.15: Hanglemezetek. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. D. u. 1.30: Pontos idő, hírek. 5.30: Előadás. 8: Hamavdil. 8.15: Pontos idő, hírek héberül. 8.30: M. Rabinovitz előadása Av hónapjáról. 8.55: Hangverseny. 9.30: Pontos idő, időjárás, hírek angolul. 9.45: Táncclemezetek. 22.40: Hírek. 23.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 1.05: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezetek. 11: Hírek. 13.10: Balalajka. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezetek. 15.30: Hírek. 17.15: Három mesélünk. 17.45: Pontos időjelzés. 18.10: Előadás. 18.40: Katonazene. 19.25: Előadás. 19.50: Zongoraszámok. 20.15: Hírek. 20.25: Nóták. 21.25: Versek a Dunáról. 22.05: Táncclemezetek. 22.40: Hírek. 23.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 1.05: Hírek.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A kolozsvári mozgószínházak a nyári hónapokban az előadásokat hétköznapokon 5, 7, 9 órákor, szombaton és vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor kezdik.

A THALIA MOZGÓ MŰSORA:

Egész héten nagy kettős sláger műsor: I. Arzene Lupin kalandjai. A betörő királyának szenzációs premier filmje. II. Szivek csalóganja. Deanna Durbin világhírű operettje. Műsor előtt a legújabb Fox és Metro híradók és színes trükkfilm. Előadások kezdete 5 órakor, szombaton és vasárnap 3 órakor.

A OAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Premierfilm! Carneval királynője. Főszereplő: Sonja Henie, aki ebben a filmjében az el művészetének csúcspontját. A film előtt: Uj Paramount világhíradó, szenzációs eseményekkel!

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Becsületrend. Főszerepekben: Paul Muni Miriam Hopkins. Az édes anyaföld és Pasteur filmek főszereplőjének alakítása. Műsoron kívül a legújabb Paramount híradó. Előadások kezdete hétköznapon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Mickey Rooney, 1939-es év legnagyobb felfedezettje, „A fiuk városa” felejthetetlen sztárjának legújabb alakítása: Lord Jeff. Partnere: Freddie Bartholomew. A le bűncselekmény egy tengerészeti akadémián játszódik le. Zene, tánc, komikum.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

I. A legújabb Román híradó. II. A fegyenc. Egy ártatlanul elítélt ember regénye. Eredeti felvételek az amerikai börtönökből. Fősz.: John Howard, Jean Parker. III. Ördögös igazság. Zenés vígjáték. Fősz.: Irene Dunne, Cary Grant. Előadások kezdete hétköznapon 5.20, szombaton és vasárnap 3.20.

RIO MOZGÓ MŰSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor nagy kettős műsor: I. Ha király lennék. Monumentális film-óriás. Roland Colman nagy alakítása. Partnere: Frances Dee. Nagyobb mint Robin Hood. II. A hetek szövetsége. Izgalmas detektívdráma. Fősz.: Edmond Love és Constance Gummings. III. A legújabb Metro híradó. Következő műsorunk: I. Dráma Sanghajban. II. A csábító. A n. é. közönség részére román-magyar talmi leírást a kassza ad.

Szeptember 15-én les megodaadobb hive és ba nak végrehajtója, utódj elnöki méltóságában, a pett „kölni” korszakán sége. David Wolffsohn meg. Ugyanaz a beteg 56—57 éves férfivel, — átmutát maga sem is eményképét, Herzl-et is amióta a cionista szerv 65 részben szándék né an azonban kétségtelemásolta Herzl, akiben ség legcsúcst látta. E követte rendületlenül, — at is, a gesztusait, egy jelenését. Csodamóira a haláluk okának néző a hasonlóság, amely né hogy Herzl legközelebb tette.

Amikor Wolffsohn a site éppen a világhé nem alakult ki, gépezet azzal a halálos precíz szejét jellemezte. A bel sjeent át, természetes atások a káoszig fok visszasságok árán, a h esett, hogy Wolffsohn d azt a visszhangot, a között a cionizmus eme kőzött távozása kétségtel szervezet központi lapj cionizmus semlegességé sebtében megszüntet egyetlen-egyszer önk megvaldolás különkiad sson emlékeinek. Ez minden, ami gyér és eses felpisálkóit a tiszt az általános felfordul érthető és bizonyos fo ez az egyébként fájó é

Egy kicsit a közeli mondva, Jahrzeit jele ez az elkeseredésig fok szülte azt a 300 egyne ami most az amszte Wolffsohn-alap (Wolffsohn-nyelven) jelentős ből megjelent. David W fölger a címe és Bernh mert cionista költő-rab Kann, a hágai banká legbensőbb barátja, tá zet szűkebb akcióbiro elosztó. Kann felhányt mus történetiről nem Wolffsohnmal és ugy ina bánásmód miatt k emlékezte. Mintha a temette volna el az id beri közretüközés nélk

Az előző azt is be tervszerűen nőtt tul szélesedett a cionizm történetévé. „Elveze első, hős korszaknak ben még nagyobb v talmasabbak az érzés rat és általánosabb az

Ez a mondat sokat titkaiból. Nem az teh ségtelenül érdemes e a Wolffsohn jellembé hűségére Herzl iránt, nemcsak azon igyeksz lékezetét a feledéstől ugyanilyen mértékben tot mondon azok fel sohnmal való vetélk ták, még életében kü zetését kezébe, s aki dalmassabb cionizmus amely kiharcolta a végérvényesen kieme gességéből.

Kétségtelen, hog kasszaggal írta meg hogy a Wolffsohn-éle Viszont épp ilyen biz szándéka, a keserű vel szemben, aki W került, a néha a plé kálás a multban, s kása, magánügyek h még rosszabb, a sur kat ront rajta. Egy erősen szterilis csop öt tör pálcát állító elevenek és holtak n Az okmányokat n merhetem, hiszen az hivumának lakatja Bodenheimernek, W rének — a KKL ig boru kitöréség —

David Wolffsohn

Julius 15.
 Mikus torna, rádióór-
 ay, háztartási, orvosi
 s, időjárás, kulturális
 jelentés. 13.10: Dóm
 Sporthírek. 13.40:
 Hírek, időjárásjelentés,
 glemezek. 15: Hírek,
 ország őrsege szerve-
 tka és jókedv szerve-
 sas. Közben hang-
 trescu zenekar. 21:
 hármas. 21.40: Cúc
 Tánclemezek. 23: H
 ek. Majd: Hírek kü
 nyelven. Utána: Köz

30: Pontos idő, hírek,
 vül. 8.15: Pontos idő,
 Rabinovitz előadása
 angverseny. 9.30: Pon-
 angolul. 9.45: Tán-

ma, hírek, hanglexico-
 alajka. 13.40: Hírek,
 30: Hírek. 17.15: Hár-
 pontos időjelzés. 18.10:
 zene. 19.25: Előadás.
 20.15: Hírek. 20.25:
 Dunáról. 22.05: Tán-
 k. 23.30: Budapesti
 k. 05: Hírek.

Szeptember 15-én lesz 25 éve, hogy Herzl megadta híve és barátja, végző akaratának végrehajtója, utódja a cionista szervezet elnöki méltóságában, a cionizmus ugnyevett „kölni” korszakának központi személyisége. David Wolffsohn meghalt. A szíve ölte meg. Ugyanaz a betegség végzett vele, az 56-57 éves férfivel, — születésének pontos dátumát maga sem ismerte, — amely eszményképét, Herzl-et is sirba vitte. Wolffsohn, a cionista szervezet elnöke lett, jelenleg részben szándék nélkül, bizonyos hányadban azonban kétségteletlenül tudatosan, egyre másolta Herzl, akiben az emberi tökéleteség legcucsát látta. Nemcsak a politikáját követte rendületlenül, hanem a beszédmódot is, a gesztusait, egyáltalán az egész megjelenését. Csodamódra ime a betegségük és a haláluk okának közösségére is kiterjedt ez a hasonlóság, amely néha olyan fokot ért el, hogy Herzl legközelebbi rokonait is elképesztette.

Amikor Wolffsohn meghalt, „mézesheteit” élte éppen a világháború. Szervezete még nem alakult ki, gépezete még nem működött azaz a halálós precizitással, amely későbbi életét jellemezte. A béke ezekben a hetekben kiböccent át, természetesen nagy megrázkódtatások a káoszhoz fokozódott sulyos összevisszaságok árán, a háború vágányára. Így esett, hogy Wolffsohn halála nem válthatta ki azt a visszhangot, amit más körülmények között a cionizmus eme érdemes vezéralakjának távozása kétségteletlenül keltett volna. A szervezet központi lapja, Die Welt, melyet a cionizmus semlegességének megőrzése végett sebtöbbször megszüntettek, félbeszakította egyetlen-egyszer önkéntes hallgatását és megvoldalas különkiadásban áldozott Wolffsohn emlékének. Ez volt aztán körülbelül minden, ami gyér és bizonytalan fényű mécses felpislákolat a tiszteletére. A tömeghalál, az általános felfordulás közepette teljesen érthető és bizonyos fókig megbocsátható is ez az egyébként fájó érzéketlenség.

Egy kicsit a közeli 25. évforduló, jobban mondva, Jahrzeit jelentős részben azonban ez az elkeseredésig fokozódott elégedetlenség szülte azt a 300 egynehány oldalas könyvet, ami most az amszterdami Queridónál a Wolffsohn-alap (Wolffsohn közelőokra hagyományozta jelentős vagyonát) megbízásából megjelent. David Wolffsohn, Herzl Nachfolger a címe és Bernhard Emil Cohn, az ismert cionista költő-rabbi a szerzője. Jacobus Kann, a hágai bankár, Wolffsohn hajdani legbensőbb barátja, társa a cionista szervezet szűkebb akcióbizottságában, irt hozzá előszót. Kann felhívja a figyelmet, hogy a cionizmus történetírői nem bálnak igazságosan Wolffsohnmal és úgy találja, hogy e mostoha bánásmód miatt kezd veszendőbe menni emlékezete. Mintha a fárók piramisait nem temette volna el az idő homokja minden emberi közérlelkődés nélkül is?

Az előszó azt is bejeienti, hogy a könyv természetesen nőtt túl az életrajz keretein és szélesedett a cionizmus keletkezési idejének történetévé. „Elvezet bennünket annak az első, hős korszaknak kellős közepébe, amelyben még nagyobbak voltak a gondolatok, hatalmasabbak az érzések, intenzívebb az akarat és általánosabb az áldozatkészség.”

Ez a mondat sokat elárul a könyv kulisszatitkaiból. Nem az tehát az egyedüli és kétségteletlenül érdemes célja, hogy rávilágítson a Wolffsohn jellembeli nagyságára, páratlan hűségére Herzl iránt, szervező készségére, nemcsak azon igyekeznek, hogy megmentsék emlékezetét a feledéstől. Hanem legalább is ugyanilyen mértékben azon van, hogy bírálóit mondjon azok felett, akik győztek Wolffsohnmal való vetélkedésükben, tulszámnyalták, még életében kiragadták a szervezet vezetését kezéből, s akik annak a nagyobb, diadalmasabb cionizmusnak vezérei lettek aztán, amely kiharcolta a Balfour-deklarációt és végérvényesen kiemelte a jisuvt kezdetelegességéből.

Kétségtelesen, hogy Cohn nagy művészi készséggel írta meg a könyvet, kétségtelesen, hogy a Wolffsohn-életrajz pompás olvasmány. Viszont épp ilyen bizonyos, hogy az itélkezés szándéka, a keserű elégedetlenség mindenkiével szemben, aki Wolffsohnmal érintkezésbe került, a néha a pletykálkodásig fajuló turkálás a multban, sértő jelzők ide-odadobálása, magánügyek kitergetése, vagy ami még rosszabb, a sunyi célozgatás rájuk: sokat ront rajta. Egy jelentéktelenné vált és erősen sterilis csoport mond itten véleményét, sőt tőr pálcát állítólagos okmányok alapján elevenek és holtak felett.

Az okmányokat nem ismerem. Nem is ismerhetem, hiszen az egyetemi könyvtár archívumának lakatja rájuk. De olvasom Max Bodenheimernek, Wolffsohn egykori jőmbereinek — a KKL igazgatója volt a világháború kitéréséig — egész cikké nőtt helyre-

igazítás-sorozatt a könyvhöz. Ebből kiválólik, hogy Cohn nem dolgozott mindig okmányok alapján, sőt hogy meglehetősen pontatlanul dolgozott. Ráadásul a magam emlékezetéből is megtudom korrigálni a könyv zárófejezetét, amelyet Cohn rabbi Wolffsohn és általában az egész mű apoteozisának szánt.

A 12. cionista kongresszus egyik négyüléről ír. A bécsi Dréher park volt színhelye. Smarja Levin, a lenyűgöző erejű népszónok beszélt. Beszéde közben egyszeriben megjelent Wolffsohn és a sokezer főnyi tömeg ott-hagyott csapat-papot, elfeledte Smarja Levint és hosszasan, percekig át ünnepelte Herzl utódját. Az elnöki kalapács hiába kopogott, hiába tombolt az emelvényen. Nem volt képes meghallgatást kiverekedni a tömeg egyébkénti kedvence, Levin számára. Wolffsohn mindenkifelett!

Nem így volt. Nem nagyon fontos, hogy nem így volt, de ez a valóságtól erősen eltérő zárókép rikító világot vet a Cohn jólinformáltságára és kétségtelesen teszi számomra az egész könyv megbízhatóságát.

Nem négyülösen történt, hanem a cionista szervezet 12. kongresszusának megnyitói ülésén. Kurt Blumenfeld három kalapácsütésére bevonult az emelvényre az A. C. Wolffsohn hiányzott. Warburg professzor belekezdett megnyitói beszédébe. Nyugodtan, szárazon olvasta a vezetés, az új, a „berlini” kormány bejelentéseit. A tömeg erősen figyelt rá. Egyszeriben hátul, a terem egyik bejáratánál mozgolódás támadt. Az elől ülők kezdtek hátrafordulni, hogy megtudják, mi a mozgolódás oka. A nyugtalanság ezzel persze fokozódott. Ráadásul a terem mélyéből előbb gyéren, később erősebben hadak kiáltások is hangzottak fel. Warburg, ez a tipikus grandseigneur, felnéz a kéziratból, amiből a beszédet olvassa és hátrappilant az ajtók felé. Meglátja fentről az emelvényről, amit közben mi is észrevettünk lent, a nézőtérben. Nevezetesen, hogy Herzl leányával, Trudeval a karján David Wolffsohn belépett a terembe és az emelvény felé halad. Warburg elhallgat és a tömeg él az alkalommal, hogy közöntsse volt elnökét, Herzl barátját és közöntsse a Herzl lányát. Az óváció tényleg hangos, kendőbogatatos és hosszú volt, eltartott mindaddig, míg Wolffsohn az óriási terem — akkoriban a Dreher volt Bécs leg- tágasabb terme — végéből az emelvényig ért és azon helyet foglalt. Az óvációt az elnöki emelvényről senki sem szakította félbe, sensem zavarta meg kalapácskoppantásokkal. Warburg nyugodtan bevárta, míg az éljenzés elállt, az ünneplés befejeződött és ekkor továbbfolytatta a megnyitóbészédét.

Igy történt és nem másképpen. Aki más-kép tudja, nem tudja helyesen.

Ez a kis helyreigazító szelvény nem rontja le a könyv egyéb értékeit. Cohn, ez kétségtelesen, nagyszerűen érti a módját, hogy a Wolffsohn kivételes szellemi és anyagi fejlődését érzékeltesse.

Harminc font máccszal a hátán lépte át a 15 éves Wolffsohn litván böcher, egy szegény falusi melamed éhenkórász fia, a porosz határt. Memelben és Lycken tanult bele a kereskedelembe, a Rülff rabbi és a Dávid Gordon pátriárkában tehát. A szülői ház nevelésén kívül ezeknek a cionista uttoroknak befolyása teszi lelkében rendíthetetlen erejűvé a zsidó jövő hitét. Szerényen, sőt nyomorúságosan indul az élete. Egy darabig más kenyérkereseti lehetőség híjján gyufát árul az uccán és vásári kikiáltó. Később azonban fordul a szerencse kereké, most már jelentős üzleti sikerei vannak. Kölnbe költözik, dugszadag fakereskedő válik belőle, már évi 300 ezer márkát adoz el, művészi kiállítású villában lakik. Az üzlet nem tölti be a lelkét. Előadásokat tart a kölni zsidó irodalmi egyesületben. Eszéágába sem jut, hogy feledtesse a milliót, amelyből sarjad. Hol a Talmud közmondáskincse, hol a jiddis nyelv, hol az orosz zsidók szervezete, a témája. Két évvel a Judenstaat előtt még kényesebb kérdést választ. A cionizmus problémáját boncolgatja a nyilvánosság előtt.

A Judenstaat megjelenése, majd találkozás Herzzel lesz életének döntő erejű élménye. Teljesen hatalmába keríti a Herzlből kiráradó varázs. Mindenben és mindig rendelkezésére áll. Résztvesz a bázei kongresszus előkészítésében. Ő nevezi el bibliai reminiscenciái alapján sémeknek a cionista pártadót. Ő viszi át a tallisz kék-fehér szinét a zsidó nemzeti lobogóra. Hű kísérője Herzlnek keleti utjain. Életrealóságával nagy segítségére van. Megteremtí a szervezet pénzügyi instrumentumát, a JCT-t, a zsidó gyarmatosító bankot. A kongresszuson azonban nem igen szerepel. De Ussziskin úgy tartja, hogy Herzl és Nordau után ő volt már ekkor is a szervezet legkimagaslóbb alakja. Herzl az Altneu-

land államépítő David Litvákjában állított szeretetteljes emléket Wolffsohnak.

Herzl halála mélységesen lesújtja. Kezébe veszi az elárult Herzl-család sorsának intézését. Herzl sirjánál ő az egyetlen szónok. Esküszik: Im eskachék!... A sabbatkongresszus — Nordau nevezte el így a 7. kongresszust — rábizzza a szervezetet. Tehát a vérbeli örökösök után rábizzza a vezér szellemi örökségét is. Megmenti a szervezetet, melyet az Uganda körüli viharok megtépáztak a végveszedelemtől. Megszervezi a KKL-t, megalapítja az APC-t, a konstantinápolyi Levante Bankot és a cionizmus palesztinai képviselőjét. Moszkvai, budapesti közbelépésével lehetővé teszi, hogy a cionista szervezet zavartalanul folytathassa oroszországi és magyarországi működését. Bejárja Dél-Afrikát, utja valóságos diadalut. Herzl emlékezetes sikereihez hasonlítható. Ismételtlen megfordul Palesztinában és Konstantinápolyban. Megné a feladataival. Biztoskítja szervező, szellemes, lebilincselő erejű népszónok.

Köln azonban távol esik a zsidó centrumoktól. A cionista munka olyan sokoldalú, hogy egyetlen ember, legyen még olyan kiváló is, nem győzi. A palesztinai gyakorlati munka kérdésében Herzl felfogásának letéményese Wolffsohn. Csak előfeltételeket akar teremteni a gyarmatosítás számára, de nem végez szorosabb értelemben vett gyarmatosító munkát. Bedingungun und nicht Dinge — a jel-szava. Valósággal ki kell csikarni tőle minden

engedményt ezen a téren. Erős ellenzéke támad, amely elnökséget akar a szervezet élére állítani, elnök helyett kollégiumot akar az egyetlen vezető helyébe ültetni, központi helyre akarja átvinni a szervezet székhelyét és szerves egységbe akarja olvasztani a politikai és a gyakorlati munkát. Ez az ellenzék végre is többséggé nő és békes megállapodás útján — Wolffsohn és elvbáratái csak a JCT vezetését tartják meg — átveszi a 11. kongresszuson (1911-ben) a szervezet irányítását. Mint a bank vezérének, Wolffsohnnak továbbra is módjában döntő befolyást gyakorolni az ügyek intézésére. Erős egyéniség és él is a hatalmával. A 12. kongresszus megkísérelte a Wolffsohn befolyását kikapcsolni. Meg akarta teremteni a szervezet és a bank egységét. Megfelelő pénzügyi vezetőség hiányában, mégis maradt minden a régiben. A Weizmann bonmotja szerint a bank élen megmaradt az após, aki csak a lányát bizza a vőre, a hozományt nem, azt továbbra is maga kezeli.

Az ellentét Wolffsohn és ellenzéke között elvi volt tulajdonképpen. De megese, hogy a viták folyamán személyi ellentét is keveredett hozzá. Kár hogy Kann, jobban mondva a tollforgatója, egyre előszedegeti a negyedszázados multból a kiszólásokat, a szállakát és fontosságot tulajdonít nekik.

Ettől megkímélhetné volna a cionizmust és a cionistákat. Mennyivel szebb lett volna ez a Wolffsohn-életrajz, ha bölcsen tárgyilagossá marad. (H.)

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresői, üdülőhelyek és fürdők miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett közlünk. Jelíges levelekre, megkeresésekre csak választévelyeg ellenében választunk és csak portózzott leveleket továbbítunk.

Jókarban levő modern gyermekágy eladó. Hoffmann, Calea Regele Carol 7.

Viliasorban elegáns butorozott különbejáratu szoba, fürdőszoba- és telefonhasználat, augusztus 1-re kiadó.

Kiadó augusztus 1-re Grigorescu negyedben elegáns butorozott két egymásbanyiló, nagy parkettes főbejáratu szoba, fayence fürdőszobával, folyó hideg és meleg vízzel, zongora és telefontal parkirozott magánvillában, két-három személynek is, esetleg el-látással. Autóbuszmegálló a sarkon. Cim a kiadóban.

Katonaviselt izraelita bórkereskedő és vegyeskereskedőség vagy utazó, esetleg benőüléssel, állást keres. Cim: Fischer Béla Brasov, Str. Primarului 9.

MAV 6 légkörös 1912-ös 10-es gózkazán injektorral, pakurafítés berendezéssel, lép-csős rostállyal, kifogástalan állapotban, ugyanott 50 drb. 13-as vasgerenda 8.60 méter hosszban jutányosan eladó. Lengyel Arad, Calea Radnei 57. Telefon 26—73.

Pálínkafező üst teljes felszereléssel, 530 liter irtartalmu, alig használt állapotban, kristályviz tölthető motorhajtásu, átszerelhető szodaviztöltésre és kőzhajtásra, teljesen jókarban olcsón eladók. Singer Mauritiu Dej, Eugen Ilsoyay 5.

Rómánul beszélő zsidó lány gyermek mellé elhelyezkedne. Fuchs Satumare, Teofil Dragos 14.

Elsőrendű fogtechnikus segédet keresek vidékre. Cim a kiadóban.

Austro-Daimler supersport modell 1931, öt üléses, kipróbált Steyer motor, új gumikkal, nagy alkalmi vétel. Érdeklődni: Dr Todoru, Bucuresti 3, Strada Silvestru 40.

Fényképszegédet (nőt) felvesz azonnalra Foto Friedmann, Regina Maria 46.

Különbejáratu butorozott szoba fürdőszobával azonnalra kiadó. Str. Matei 5. I. emelet, ajtó 11.

Külön szobába intelligens lakótársnőt keres urinó. Str. Stroiescu 9/a. Apartamentul 2.

Különbejáratu uccai feregments szoba kiadó. Str. Regele Ferdinand 34. II. 16. Angol-francia-román órád ad, pótvizsgára előkészít nyelvszakos egyetemi hallgató. „Tanárjelölt” jelígere a kiadóba.

Utlevél ügyben (a katonai iratok megszerzésére, vagy a kérdés bármilyen más ágazatára vonatkozólag) joctanácsot és szaksteri utmutatást ad specializált ügyvéd. Válaszbélyeggel ellátott levelekre részletesen és kimerítően választok. Leveleket „Utlevél” jelígere az Új Kelet fiókiadóhivatala Oradea, Str. Millerand 4 továbbít.

Eladó két dunam Cur Salom parcella és a hozzájáró homokterületi jog, Azonnal beépíthető. Weisz Eugen Satumare, Str. Transilvania 7/a.

Komoly, jömegjelenésű, intelligens, 30—40 éves férjet keresek 27 éves, intelligens, szép, nagyon jó családból való hugom részére, ki-nek jömeneteli szalonja és textilüzlete van, utóbbi jövendőbeli férje kellene vezesse. Ajánlatok „Komoly” jelígere a kiadóba.

Orvosok mondják:

A SULFAMYL-kénpuder tökéletes összetételénél fogva kitünő eredménnyel helyettesíti az összes pudereket.

Minden este כשר ארטה flekkensült és frissen csapolt sör kizárólag a BRISTOLBAN. Uri könyha, előzékeny kiszolgálás. Menürendszer kihordásra is. BRISTOL כשר ארטה, Etterembodoga Cluj, Regele Ferdinand 37.

Orakönyvelést, könyvek feltetetését, könyvelési restanciák feldolgozását vállalja könyvszakértő, Cim a kiadóban.

Angol és francia nyelvtanár, külföldön képesített, nagy gyakorlattal, modern módszerrel, csak az illető nyelven órákat ad. Biztos eredmény. Érdeklődni: Josif Ronet, Str. I. G. Duca 1. I. em., ajtó 2.

Benőülés céljából keresek 40—45 év körüli vallásos érzelmi, korrektt és intelligens zsidó embert. Egzisztencia biztos'tva. Leveleket „Utazó” jelígere a kiadóhivatal továbbít.

Bajamarén, központban, évtizedes, jól bevezetett detailüzlettel és elsőrendű engross vevőkörrel rendelkező pékműhely, komplet felszereléssel, motoros dagasztógéppel, jelenleg is üzemben, bérbeadó. Megkereséseket „Sütőde” jelígere a kiadóhivatalba kerünk.

Négy középiskolát végzett, jobb családból való fiamat elhelyezném technikai szaküzletben. „Technikus” jelígere a kiadóba.

Levelezőt (román, magyar, német) magyarul perfkett gyorsírót, könyvelésben jártast felveszünk. Háromnyelvű, kéz- és gépirásos ajánlatot „Aazonalra is” jelígere.

Slanicul-Moldovein, jud. Băcău, a Villa Annában ort. kóser erdélyi vegetáriánus étterem és penzió nyílt özv Berkovitsné (Cluj) vezetése mellett. Olcsó árak.

Értesítem a nb. közönséget, hogy a Piața Mihai Viteazul 33 számú bódében állandóan kapható כשר ארטה tej, vaj, tejföl, túró és sajt, mely a felügyeletem alatt áll a fejestől az elárusítáig. Szives pártfogást kér Juda Berger.

Csucsán olcsón nyaralhat, ötszöri étkezés, orth. kóser penzió 130 lej. Weisz Benóné Clucea, jud. Cluj.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Különös fényvel ünnepelték meg Franciaországban július 14-ikét

Egyetlen évben sem volt ilyen nagyszabású az ünnepség

Párizs, július 14. (Rador.) A július 14-i ünnepnek különös fényt adtak egyrészt a körülmények másrészt az a tény, hogy a francia forradalom 150-ik évfordulóját jelenti. A Bastille bevételére a nép szempontjából a legjelkésebb esemény az újkori francia történelemben. Eltekintve az 1839 évi ünnepségtől, egyetlen évben sem volt olyan nagyszabású a július 14., mint ma, amikor egyetemes jellege is volt az ünnepnek, emlékeztetőül azon felszabadító következményekre, amiket a francia forradalom egész Európában felidézett.

Párizs, július 14. A július 14-i katonai parádé reggel 9 órakor kezdődött meg és fél 12-ig tartott. Az ünnepségek színhelye az Etoile-tértől a Concorde-térig terjedt ki. A katonaság felvonulását Lebrun köztársasági elnök előtt körülbelül egymillió ember nézte végig. A köztársasági elnök mellett foglaltak helyet Marokkó szultánja, Muszanoff, a bolgár képviselőház elnöke, Hore Belisha angol hadügyminiszter Eduard Evans London légvédelmének főnöke, lord Gort, az angol nagyvezérkar főnöke, Winston Churchill, valamint Algír, Tunisz, Marokkó, Indokína, Kamerun, Guyana, Francia-India, Madagaszkár, Új-Kaledónia, Új-Hebrida, Ausztrália, Szomália és Togo küldöttségei. A tisztelgő felvonulásban körülbelül 30 ezer ember vett részt a világ minden fájából, 600 harci kocsi, 120 ágyúval és körülbelül 350 gépfegyverrel. A tömeg óriási ünnepségekben részesítette a felvonuló angolokat, valamint az idegen légió katonaságát.

Július 14-ike megünneplése a román fővárosban

Bucuresti, július 14. A július 14-i francia nemzeti ünnep alkalmából istentiszteletet tartottak a bucaresti Sf. Josif templomban. Az istentiszteleten a francia követség Spitzmüller ügyvivő által képviseltette magát. Résztvettek az istentiszteleten a román kormány képviselőin kívül a diplomáciai kar tagjai, valamint a bukaresti francia kolónia számos tagja.

Az istentisztelet után fogadás volt a francia követségen, ahol Spitzmüller ügyvivő tartott ünnepi beszédet. Kiemelte ama nap jelentőségét, amelyen a francia nép őseinek nagy tettét ünnepeli, akik 150 esztendővel ezelőtt meghatározták az emberi jogok és kötelezettségek mindenhol és mindenkor érvényes útját. *Bármilyen békések legyünk — mondotta az ügyvivő — nem állóhatjuk fel szabadságunkat a mindenképp való béke fenntartásáért.* Franciaország elég erős ahhoz, hogy ne csak saját határait védje meg, de szembeszálljon minden támadással és teljesítse összes vállalt nemzetközi kötelezettségeit. *A francia erőhöz adódik a brit birodalom tehermentes erőforrása és a két egyesült demokrácia meg fogja védeni a népek jogait és szabadságát. Ma Párizsban a Daladier alatt nemcsak 30 ezer francia katonára vonul el, de az angol hadsereg légi, tengerészeti és szárazföldi csapatainak büszke fiai is.* Ez a felvonulás a francia és angol népek közötti oszthatatlan szolidaritást bizonyítja és e két ország erejét, amellyel fenn fogják tartani a békét.

— Az egységnek eme szükségességét megértette Románia is, amely ragyogó uralkodójának vezetése alatt átesportosította erőit a nemzeti megújulás érdekében és amelynek sikerült kivívnia a külföld csodálatát. Hála az uralkodó bölcsességének, Románia nyugodtan néz szembe a forrongások eme időszakával. A román nép bizalma vezetői iránt lehetővé teszi javainak kihasználását és méltóvá teszi arra, hogy békítő és civilizáció hivatását betölthesse Európa keleti részében.

— Románia tudja, hogy e cél elérésében nyugodtan támaszkodhatik Franciaországra is. Önök tudják, hogy amióta 1939 január elsején összegyűltek ezen a követségen, azóta több egyezményt kötöttünk, amelyek a francia-román együttműködést voltak hivatottak szolgálni. Március 31-én megkötöttük Párizsban a román-francia gazdasági szerződést, míg Bukarestben a

kulturális egyezményt írtuk alá. Április 13-án Franciaország spontán módon biztosította Románia határaitól sérthetlenségét és az ország függetlenségét. Ezáltal a mai két nemzetünk, amelyet érdek és mély barátság fűz össze, rendíthetetlenül haladnak hivatásuk betöltésének útján.

Kémkedés vádjával letartóztattak egy francia újságíró és a Figaro egyik kiadóhivatali tisztviselőjét

Oriási feltűnést keltett Párizsban a letartóztatás

Párizs, július 14. A párizsi katonai hatóságok kémkedés vádjával letartóztatták a Seine című lap Auher nevű munkatársát és a Figaro című lap hirdetési osztályának Paurier nevű vezetőjét. A letartóztatás és a leleplezés óriási feltűnést keltett Párizsban. A szövegforgó lapok kijelentik, hogy

nem volt tudomásuk munkatársuknak, illetve tisztviselőjüknek államellenes tevékenységéről. A katonai ügyészség az állambiztonságot veszélyeztető tevékenységgel vádolja a két letartóztatottat, akik külföldről kaptak pénzeket. Hír szerint mindkét vádlott beismerté a vállomást tett.

Kedden lesz Mária királyné halálának első évfordulója

Bucuresti, július 14. Kedden, július 18-án lesz az első évfordulója Mária királyné halálának. Ez alkalmából az egész országban ünnepi istentiszteleteket tartanak, míg a

Ferdinánd király rend lovagjai július 20-án elzarándokolnak a curte de argesi templomba, ahol a királyi sírok vannak.

Augusztus 1-ig be kell fejezni az állampolgársági revíziót

Bucuresti, július 14. Az igazságügyi miniszter rendeletet adott ki az összes intézményeknek, hogy a legrövidebb időn belül gondoskodjanak az állampolgársági revíziós munkálatok gyors befejezéséről. Utolsó ter-

minusként a miniszter augusztus elsejét jelölte meg. E dátum után hivatalos jelentést adnak ki az állampolgársági felülvizsgálás végleges eredményéről.

Újra elindult egy emigráns hajó Constantából

Constanta, július 14. Ma hagyta el a constantai kikötőt a Parita panamai zászló alatt futó gőzös, amelynek fedélzetén 700 zsidó emigráns vette útját Palesztina felé. Néhány

nap múlva indul ugyanannyi utassal a Colorado gőzös is. A két hajót átalakították célra.

Ma kezdődik az angol-japán értekezlet

Arita magához kérte Craige angol nagykövetet

Tokió, július 14. Hivatalosan jelentik, hogy az angol-japán értekezlet ma, július 15-én kezdődik. Craige angol nagykövet elfogadta a japánok illetékes indítványát.

Tokió, július 14. (Rador.) A külügyminisztérium egyik képviselője kijelentette, hogy Arita Craige angol nagykövetet mára, szombatra magához kérte. Ez alkalmával fogják megtartani az első hivatalos bevezető tanácskozást a tiensini helyzetről.

Moszkva, július 14. Hivatalos jelentés rámutat arra, hogy Mongólia japánok által vitatott része sohasem tartozott Mandzsuriához. Eppen ezért a Khalka-folyó nem tekintendő határvonalnak. A szovjetsajtó a fentieknek megfelelő térképeket is közöl és hang-

sulyozza, hogy a japán-mandzsui machinációk nem egyebek, mint a világ megtévesztése a japán háborús párt támadó és annexionista törekvései felől.

Két kivégzés Németországban

Berlin, július 14. Csütörtök reggel kivégezték Berlinben Karl Jurt és Alfons Ludke sziléziai lakosokat, akiket kémkedésért helyeztek vád alá. Ludke állítólag többször volt Moszkvában és kommunista sejteteket próbált szervezni Németországban.

Felhívás a XXI-ik cionista kongresszusi választásokra

Felhívjuk a kolozsvári sékelfizetők figyelmét, hogy a választások 1939. július 16-án lesznek megtartva, Str. Memorandului 2. szám alatti helyiségünkben, reggel fél 8 óra-tól délután 9 óráig. A választás közvetlen és titkos. Minden választó köteles a választási helyiségben személyesen megjelenni a választó bizottság kivánságára személynézetét és szavazati jogát igazolni. Szavazati jogot az 5699. évre kiállított sék igazolja.

Léb Ödön
a választási bizottság elnöke

Forradalmi mozgalom központját leplezték le Pozsonyban a hatóságok

Pozsony, július 14. A pozsonyi hatóságok leplezték a szlovák forradalmi mozgalom titkos központját, amely földalatti tevékenységet fejtett ki, lézítő rőpiratokat terjesztett és az állambiztonságot veszélyeztető akciókat indított be. Tíz szlovák diákot letartóztattak.

Pozsonyban is megerősítik a hírt, hogy régi rezsim számos volt politikusa ellen büntető eljárást indítanak. Hír szerint három száz politikusról van szó, akiket megvesztéssel vádolnak. Közülük van Hodzsa Miksa volt miniszterelnök is.

Létrejött a szerb-horvát megegyezés

Belgrád, július 14. Cvetkovic miniszterelnök tegnap újabb megbeszélést folytatott Rohicz fűrdön Macsekkel, a horvát parasztpárt vezérével. Cvetkovic ezután Blénu utazott, ahol Koroseccel és Ulenovicssal megalapozta a szerb-horvát megegyezés alapjait. Belgrádban arról tudnak, hogy csütörtökön állítólag létrejött a végleges megegyezés a szerb-horvát kérdésben és a megegyezés a kormányzó-herceg elé terjesztve még annak útazása előtt nyilvánosságra kerül.

— A nemzetközi buzabizottság megkezdte tanácskozásait. Londonból jelentik: a nemzetközi buza-bizottság megkezdte bevezető tanácskozásait. A tárgyalások főcélja a buzaárak csökkentésének kedvező irányzatot teremteni.

— Robbanás Manchester közelében. Londonból jelentik: Manchester közelében, Staffordban robbanás történt. Az explózió színhelyén robbanóanyagraktárt találtak, amely valószínűleg az ir köztársasági hadseregé volt.

— Roosevelt elnök 300.000 dollár kiutalását kérte egy kormányozható léghajó építésére. Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök megmástította pár hónappal ezelőtt hozott határozatát és 300.000 dollár kiutalását kérte egy kormányozható léghajó építésére. A léghajó 1.700.000 dollárba fog kerülni.

— Fordítások bármely nyelven, másolatok dr. Mandel Fordító Iroda, Memorandului 2. Telefon: 16-37.

Könyvkötészeti munkákat izlővesztés és olcsón készít a

GLORIA

könyvkötészet

Tulajdonos: MARK LAZAR.

CLUJ, Piața Unirii 8.

BUN DE IMPRIMAT

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.

Taxa postală
plătita în num.
No. 30523/1934

16. Telefon: 18-60.
Havonta 110, negy-
évre 600, egészévr-
földre: Havonta 2
félévre 12, egészé-
Hirdetések díjazása
„UJ KELET” a
banat zsidóság e-
ja. Cikkünk után
forrás megjelölésé-
vel.

A franciaos kémkedési

Allah kezeiről va-
ak és mindenható-
Ez a megállapítás
ganda-bálozatra illi-
ságot nem kímélve,
ahová — a logika-
tetien volna ejutnia

A most Párizsban
csak annak bizonyos
propaganda-szerveze-
gyben azt is bizony-
ságes „hazafiak”, a
egy hurra-nacionál-
nak: jó pénzért mi-
felelősen képesek
életbevágó érdekeit
ség céljai számára.

A hivatalos fran-
engedlik, hogy a na-
mert nevi francia-
Ezoknak a szöveg-
zafiaknak” portréja
merjük. A Dreyfuss-
ta a leplet ezeknek
saját, tisztességes-
érdekeiket azonosító
egy nyilvánvaló ár-
lom által megfizete-
su francia katonati-
csak azért, hogy a
üggyel kompromittá-
Azok az urak, az

miniszterelnök erőies
Dreyfuss-per korab-
utóda, kik azzal v-
hogy a francia nép-
val egy, franciák-
akarták egyengetni

Nem célnak, hog-
gáltatás minden b-
előbe vágjunk. A c-
most letartóztatás-
rik méltó büntetés

Mégis talán illik
lomból ama álnak-
re, amely fanatizm-
a haza legeszenfél-
illetőleg az a nép-
él, nem hajlandó

Van abban valami
hogy a franciaors-
pen a július 14-i
bant ki, amikor e-
badság, testvériség
méjének 150 évvel
neplte.

Nem kétséges,
ba belekevert fran-
ért tették azt, am-
talán főleg azért
Franciaország
országot szeretné

Szerencsére az
ébersége idejében
mekre, ezekre a k-
ra, akiket megéj-
kül, hogy tetteik
nyét mérlegelni

Az idejekorán
rány minden b-
Daladier-kormány
amely Európa és
válságos óráiba
tekintéssel örök-
de egész Európa

Azok a hosszú
ország egységét
igyekeztek megb-
és bizonyosan ne-
közöleg: a franc-
mény előtt még
tenni a Daladier
jogosságát, amel-
erősítésére és gy-
nak.

